ШОНА, ГУЛ, КЎСАК КЎПАЙСИН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

133 (3105). | Шанба, 10 июль 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИНГ

Июль. Пахтакор деҳқоннинг иши қайнаган пайт. Уфққа туташ бепоён пахтазорларда кечаю-кундуз меҳнат авжида. Ғўза қийғос гуллаган. Ўн мингларча гектар майдондаги ғўзалар кўсаклай бошлади. Ишнинг кўзини билган деҳқонлар экинни ҳосил билан ясатиш учун курашмоқдалар...

Шундай ғанимат дамларда ғўза парваришини тобора кучайтира бориш, ҳар туп ғўзада икки туп ғўзанинг ҳосилини тўплаш талаб этилади, деҳқондан. Бунга эришишда июлнинг долзарб кунлари пахтакорга асқатади. Негаки, июль — ҳосилга-ҳосил қўшишда ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Уста пахтакорларнинг кўпйиллик тажрибасидан маълумки, етиштириладиган ялпи ҳосилнинг ўндан саккиз қисми шу июль ойида тўпланади. Агар ҳозирги долзарб дақиқалар зое ўтказиб юборилса, август ойидаги харакатимиз кўп наф бермайди.

Вақтинг кетди — нақдинг кетди, дейди халқимиз. Бу доно гапнинг мазмунини чуқур тушунган асл деҳқон нақд ҳосилни қўлдан бой бериб қўймаслик учун вақтнинг қадрига етиб иш кўрмоқда. Бундай кишилар ишлаётган пайкалларга борсангиз бахри-дилингиз очилади: ғўза белбоққа уради, ҳар тупида ғуж-ғуж шона, гул, кўсак. Эгатлардан жилдираб ҳаёт суви оқаяпти. Пушталарга нам тепган. Чилла сувидан бахраманд бўлаётган ғўза яшнаб ўсаяпти...

Лекин ҳамма ерда ҳам аҳвол шундай қувонарли эмас. Кўпгина жойларда июлнинг ғанимат дамлари зое кетмоқда. Айрим хўжаликларда культивация сифатсиз ўтказилмоқда, ерга етарли миқдорда ўғит солинмаётир, суғориш ишлари кўнгилдагидек эмас. Бегона ўтлар ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш талабга жавоб бермайди. Шунинг учун ҳам кўпгина майдонлардаги ғўза ривожланишдан орқада қолмоқда. Бундай майдонлар, айниқса, Бўка ва Бекобод районларида кўп. Айрим карталарда ғўза энди шоналай бошлаган. Область бўйича ўт босган пайкалларнинг ярми шу икки райондадир. Ўрта Чирчиқ районидаги хўжаликларда эса қарийб икки минг гектар майдондаги ғўзани ўт босган, ўсимлик ривожланишдан орқада қолмоқда. Район партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг энг муҳим вазифаси ғўза парваришида йўл қўйилаётган камчиликларни тезда бартараф этишдан, айниқса, ривожланишдан орқада қолган ғўзаларни алоҳида парвариш қилиб яхшиларига етказиб олишдан иборатдир.

Баъзибир ўртоқларда ўзибўларчилик ва масъулиятсизлик кайфияти пайдо бўлган. Бунга дарҳол барҳам бериш зарур. Айрим колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари «Бу йил чигитни анча барвақт экиб олдик, ғўзамиз эртаги бўляпти, ҳосил ҳам эрта пишади, планни ҳам барвақт бажариб оламиз» деб бамайлихотир юришибди. Бу ҳам энг зарарли кайфиятдир. Кўпгина пайкалларда кўчат сийрак. Ахир ҳосил кўчатдан олинади. Шундай бўлгандан кейин ҳозирги пайтда ўз-ўзини юпатишга ҳеч қандай ўрин йўқ. Айрим хўжаликларда иш сифатсиз бажарилмоқда, бунга тезда барҳам бериш керак.

Пахтакор деҳқонларимиз ҳозирги пайтда ғўзани кўнгилдагидек суғоришга алоҳида эътибор беришлари зарур. Сув камчил бўлган бу йилги шароитда сувдан ниҳоятда тежаб-терғаб фойдаланиш, суғориш нормаларини қатъий белгилаш, ғўзанинг аҳволига қараб сув қўйиш талаб этилади. Уста сувчилар шу кеча-кундузда ҳар қатра сувни ўз ўрнида ишлатмоқдалар. «Сув етишмаяпти» деб «дод-фарёд» кўтаргандан кўра бор сувдан унумли фойдаланиш керак. Колхоз-совхозларга берилаётган сув пайкалларни суғориш учун бемалол етади. Ҳамма карталарни ўз вақтида суғоришга эришиш учун усталик билан иш тутиш лозим, холос.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, жуда кўп хўжаликларда сув исроф қилиняпти. Буни айниқса Юқори Чирчиқ районидаги хўжаликларда кўпроқ кўриш мумкин. Бу ерда сувдан фойдаланиш коэффициенти 0,53—0,55 дан ошмайди. «Ленинский путь» колхозининг 7-бригадасида сув бўла туриб ғўза тупларининг бир қисми қуритиб қўйилган. Район бўйича суғориш ишларига 900 киши ўрнига қарийб 400 кишигина жалб этилган. Бекобод ва бошқа районлардаги хўжаликларда ҳам сувчиларнинг сони етарли эмас.

3-«Далварзин» совхозининг айрим бўлимларида ҳар бир сувчига 10—12 гектар майдон тўғри келади. Натижада улар ғўзани қондириб суғоришга улгиролмаяптилар. Карталарнинг баъзибир жойларига сув бормаётган бўлса, баъзибир жойлари кўллаб қолаяпти.

Суғоришни кеча-кундуз ташкил этиш керак. Бунинг учун ҳар бир хўжаликда етарли миқдорда сувчилар ажратиш, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлашни, иссиқ овқат билан таъминлашни яхши йўлга қўйиш, суғориш сифати устидан қаттиқ назорат ўрнатиш зарур.

Сув хўжалиги органлари районлараро ва хўжаликлараро сув тақсимотини тўғри бошқариб туришлари, экиннинг аҳволига қараб сув бериш нормаларини белгилашлари, бу ишда формализмга мутлақо йўл қўймасликлари даркор. Насосларни ўз вақтида керакли жойларга кўчириб туриш ҳам зарур. Айниқса Оҳангарон дарёси воҳасидаги районларни сув билан таъминлаш устидан қаттиқ контроль ўрнатиш лозим. Негаки, бу дарёда сув жуда камайиб кетаяпти.

Суғориш билан бир қаторда ғўзани озиқлантиришни ҳам давом эттириш керак. Маҳаллий ўғитлардан унумли фойдаланиш шу куннинг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. Фермалар, посёлкалар ва шаҳар жойлардаги ўғитларни далага ташиб чиқариш зарур.

Зараркунандаларга қарши курашишни пухта уюштириш керак. Айрим хўжаликларда хашарот тарқала бошлагани ҳозирнинг ўзиданоқ ҳосилга катта путур етказаяпти. Район қишлоқ хўжалик бошқармалари, колхоз ва совхозлар, ўсимликларни ҳимоя қилиш отрядларининг мутахассислари зарарланган участкаларни сира кечиктирмасдан аниқлашлари, ҳашаротларни битта қўймай қириб ташлаш учун фақат самолётларнигина эмас, трактор ва қўл аппаратларни ҳам ишга солишлари зарур.

Ғўзани чеканка қилиш тўғрисида ҳозирдан бош қотириш керак. Бу йилги шароитда чеканка қилишга бошқачароқ муносабатда бўлиш талаб этилади. Календарь муддатлар етиб келишини кутиб ўтирмасдан ўсимликларнинг аҳволи, ҳосил шохларининг миқдорини ҳисобга олган ҳолда чеканка қилишни бошлаш лозим. Чеканка муддатларини шароитга қараб агротехника советлари белгилаб берсинлар. 20 июлдан кечиктирмасдан чеканкани ҳамма ерда бошлаб юбормоқ керак.

Областимиз пахтакорлари олдида июль ойининг охирига қадар жуда кўп ишларни бажариш вазифаси турибди. Бунга эришиш учун эса далаларда меҳнат активлигини ошириш, ғўза парваришига кўпроқ одамларни жалб этиш керак.

Колхозчилар ва совхоз ишчиларига қулай шароит яратиб бериш партия ва касаба союз ташкилотларининг, хўжалик раҳбарларининг фаолиятида асосий ўринни эгаллайди. Ҳамма ерда меҳнатга хақ тўлашни тўғри ташкил этиш, иссиқ овқат қилиб бериш ва бошқа шунга ўхшаган қулайликларни яратишга жиддий эътибор бермоқ керак. Айниқса болали аёллар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилайлик!

Одамларга бўлган муносабатни тубдан яхшилаш керак. Район ва хўжаликларнинг раҳбар ходимлари, партия активлари иш қайнаётган жойда, одамлар орасида бўлишлари, уларнинг меҳнатини тўғри ташкил этишлари лозим. Мусобақадош Сирдарё области пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси аъзоларининг қимматли маслаҳатларига ҳамма ерда тўла амал қилайлик. 315 минг тонналик Тошкент «оқ олтин»и учун бошланган курашда июль ойини ҳал қилувчи ой деб эълон қилайлик!

ДАМ ҒАНИМАТ

Ҳув ана, эгнига катак кўйлак, бошига чуст дўппи кийиб олган йигит эрталабдан бери тинмай ишлаяпти. Унинг универсали бир текисда равон юради. Ғўзаларни эзмасдан, уларни тезроқ ҳосилга киритаяпти. Универсалчи Мамадали Қодиралиев ҳар бир картадаги ниҳолларни меҳр билан парвариш қилиб, ҳосил шохларини кўпайтирмоқда.

Мамадали бошлиқ звено бригадамиздаги пешқадам звенолардан бири ҳисобланади. Звенодаги 20 гектар ғўзанинг ҳаммаси ёппасига кўсаклай бошлади. Олдин экилган карталардаги ҳар бир ғўзада 5—6 кўсак бор. Звено аъзолари эришилган бу ютуқлар билан кифояланиб қолишмаяпти. Улар июль ойи ичида қатор ораларига икки марта ишлов бериш учун ҳаракат қилишмоқда. Яқин кунлар ичида чеканка қилишни бошлаб юборадилар.

Звено аъзолари далани бегона ўтлардан бутунлай тозалаб қўйишган. Ғўза талабига қараб суғорилаяпти. Айниқса тунги сув ҳосилни кўпайтиришда катта роль ўйнамоқда.

Бригадамизнинг бошқа звеноларида ҳам иш қизғин. Механизаторлар, сувчилар бир-бирлари билан бамаслаҳат ишлашиб қатор ораларига ишлов беришни давом эттирмоқдалар. Биз минерал ўғитни маҳаллий ўғитга аралаштирган ҳолда экинга бераяпмиз. Бу эса ҳосил шохларини кўпайтириш билан бирга, шоналаган ғўзаларнинг тезроқ гулга киришига, гулнинг эса бўлиқ кўсакка айланишига хизмат қилаяпти.

Бригадамизнинг 148 гектар пахта майдони бор. Шу кунга қадар 3 марта ишлов берилди. Иккинчи озиқлантириш ҳам сифатли ўтди. Яхши озиқлантирилиб, қондирилиб суғорилган карталаримизда ғўзалар 12—14 шохли бўлиб қолди. Биз эришилган дастлабки ютуқлар билан кифояланиб қолмаймиз. Ғўзани вақти-вақти билан қондириб суғорамиз. Культивацияни эса тўхтатмай давом эттирамиз. Биз социалистик мусобақани ҳамма звеномизда ҳам кенг қулоч ёйдириб, ҳар гектар ерда 30—32 центнердан ҳосил тўпламагунча ишни бўшаштирмаймиз.

Ж. САФАРОВ,
Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи.

СУҒОРИШ УСТАЛАРИ

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ У. Алимбоев бошлиқ бригадаси деҳқонлари 144 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан «оқ олтин» кўтаришга бел боғлаганлар. Шу кеча-кундузда айниқса сувчиларнинг ғайрати зўр бўляпти. Ғўза суғоришнинг устаси ҳисобланган Д. Турсунбоев, Р. Тўйчиев, Қ. Бердиев сингари ўртоқларнинг ҳар бири кунига 2 гектардан зиёд ерни қўлдан чиқармоқда. Саратон сувига қонган ғўзалар ҳосилига-ҳосил қўшмоқда.

Шунингдек, райондаги «Ўзбекистон» колхозининг пешқадам сувчилари ҳам мўл ҳосил тўплаш ишига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Э. ИСҲОҚОВ,
Э. ДОВУТБЕКОВ.

ПАХТАКОР ЎРТОҚ!

✱ Барча куч, техника ғўза парваришига сафарбар қилинсин ✱ Ғўзага кўпроқ маҳаллий ўғит берайлик. Ҳамма жойда „шарбат“ беришни ташкил этайлик ✱ *Ҳар туп ғўзанинг соғлом ўсишига, серҳосил бўлишига эришайлик!*

ОЗИҚЛИ МОЛ ҲОРИМАС

Юқори Чирчиқ районидаги 12 совхознинг чорвадорлари ем-хашак тайёрлаш ишларини кучайтириб юбордилар. Чорва қишловига пухта тайёргарлик кўришда ўртоқ И. Салимов бошлиқ хашак тайёрлаш бригадасининг ишчилари айниқса ғайрат кўрсатишмоқда. Бригада ишчилари ўзларига берилган техникадан моҳирлик билан фойдаланишиб, қисқа вақт ичида кўпгина хашак тайёрлашди. Ўроқчилар 390 ўрнига шу кунга қадар салкам 500 тонна хашак жамғардилар. Пичан ўришда Ш. Исмоилов, И. Салтоев, А. Шоназаров каби ишчилар зўр ғайрат қилишяпти. Улар кундалик нормаларини бир ярим-икки баравар қилиб бажарадиган бўлиб қолишди.

Оржоникидзе районидаги Карл Маркс номли колхоз чорвадорлари ҳам мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш учун курашмоқдалар. Учбов ва Хондайлиқ тоғ этакларида хашак тайёрлаш ишлари жадал олиб бориляпти. Чорвадорларнинг ҳар бир кундан унумли фойдаланишлари сабабли кейинги ҳафтада 700 тоннадан ортиқ пичан ўрилди ва ғарамлаб қўйилди.

— Биз, — дейди хашак тайёрлаш бригадасининг бошлиғи Усмон Умаров, — етарли миқдорда ем-хашак жамғариш учун бир кучимизга ўн куч қўшган ҳолда ишлаяпмиз. Олтита машина билан пичан ўриш жадал суръатда олиб борилаётир. Кунига 3—4 гектар ердаги пичанни ўриб оляпмиз. Қуритилган хашак пешма-пеш чорвачилик фермаларига келтирилмоқда.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
М. ИСМОИЛОВ.

БЕКОБОД ХАБАРЛАРИ

90 МИНГ ДОНА ТУХУМ

«Победа» колхозининг чорвадорлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини бажарабориб, ишлаб чиқаришда катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Колхозда йиллик гўшт сотиш плани бажарилганлигига анча бўлди. Давлатга тухум сотиш ҳам яхши кетаётир, пландаги 45 минг ўрнига 90 минг дона тухум сотилди ва йиллик план икки баравар қилиб адо этилди. Чорвадорлар 1,5 тонна товуқ гўшти топшириш учун ҳаракат қилишяпти. Колхозда паррандалар сонини шу йилнинг ўзида икки мингдан 6 мингга етказиш тадбирлари кўрилмоқда.

Шунингдек, районда 2-«Далварзин» совхозининг ишчилари ҳам зўр ташаббус билан ишлаб, чорва маҳсулотларини кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Совхоз паррандачилари 60 минг дона тухум етказиб бериб йиллик планни бажардилар. Пландан ташқари қўшимча равишда 10 минг дона тухум топшириш мажбуриятини олинди.

БЕДА ЎРИМИ ИЛҒОРЛАРИ

3-«Далварзин» совхозида чорва қишловига пухта тайёрланилмоқда. Хашак тайёрлаш бригадасининг аъзолари кўплаб пичан жамғармоқдалар. Ҳозир ҳамма майдондаги беда икки марта ўриб олинди, ҳосили ёмон эмас. Ишчилар ўриб олинган бедазорларни қондириб суғормоқдалар. Улар бу йил бедани тўрт марта ўриб олишга аҳд қилишган. Беда ўриш ва хашак тўплашда совхознинг 3, 4-бўлимлари олдинда бораяпти.

М. ҒОЗИЕВ.

ЯНГИЛИК

Тошкент тарихи

«Фан» нашриёти «Социалистик Тошкент тарихи» деган икки томлик асарнинг биринчи китобини нашр этди. Ўзбекистон ССР фанлар академияси тарих ва археология институтининг илмий ходими Ғ. Рашидов бу китобнинг авторидир.

Ана шу катта асарда Ўрта Осиёдаги социалистик шаҳарларнинг пайдо бўлиш ва ривожланиш тарихий тажрибаси Тошкент мисолида биринчи марта умумлаштириб берилади. Биринчи том 1917 йилдан тортиб 1941 йилгача бўлган даврни ўз ичига олади. (ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН ҲОСИЛНИ ЧАМАЛАЙДИ

Ҳали оқшом қуйилганича йўқ. Баҳвулла ака дала айланиб юрибди. У эгатлардан жилдираб оқаётган сувни, қулоқ бошларини синчиклаб кўздан кечирар, кундан-кунга яшнаб, бўй чўзиб шонасига шона, гулига гул, кўсагига кўсак қўшаётган ғўзаларга боққанида чеҳрасига табассум ёйилар, ўз ишидан мамнун эканлиги сезилиб турар эди.

Ахир эрта баҳордан бери озмунча пешона тери тўкилдими? Механизаторлар бел боғлашиб ерни текислашди. Яхши умид билан барака уруғини ерга қадашди. Чигит униш уриши билан унга озуқа беришиб, парваришини бошлаб юборишди. Мана, ҳозир ҳам саратон қуёши тафтига бардош беришиб, қадоқ қўллари билан агрегатлар рулини бурашяпти. Ғўза туплари тагини малҳамдек юмшатишяпти.

Баҳвулла аканинг ўзичи? Қарийб йигирма йилдан бери пахтазорга сув етаклаб келаётган, ғўза томирига ҳаёт бахш этаётган Баҳвулла ака бу йил ҳам кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўляпти. У сув тараган ғўзалар баравж, серҳосил бўлиб ўсаяпти. Ҳа, шу карталардаги ғўзаларни кўз қувонтирадиган мана шу даражага етказгунча механизаторларнинг юрак ҳарорати қанчалик сингган бўлса Баҳвулла аканинг меҳрини ҳам ғўзалар шунчалик эмган. Баҳвулла ака мана шунисидан хурсанд.

Олтин куз яқин, ҳафталар кетидан ҳафталар қувиб, ҳадемай пахтазорларда «зангори кема»лар сузади. «Оқ олтин» хирмонлари қад кўтаради. Шунда план тўлганда эл-юрт қатори миришкор сувчи Баҳвулла аканинг юзи ҳам «оқ олтин»дай равшан бўлади.

Баҳвулла ака мана шулар ҳақида хаёл суриб, узоқларга бир нафас назар ташлар экан, унинг фикрини участка бошлиғи Адибекнинг овози бўлди.

— Ҳа, мунча, ғўзаларга қараб кўзингиз тўймаяптими, — ҳазиллашди Адибек.

— Кўзим эмас, кўнглим тўлмаяпти, — хотиржамлик билан жавоб берди Баҳвулла ака, — демоқчиманки, ҳозиргача қилган ишларимизга бундоқ якун ясасак, меҳнатимиз зое кетгани йўқ. Кўз кўрса қувонгундай ғўза ўстирдик. Аммо, лекин бу билан хотиржам бўлмайлик, ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлсак, ҳосилдан ютқазиб қўйишимиз турган гап, деяпманда. Кўнглим тўлмаяпти, деганимнинг маъниси шу ука, ахир 35 центнердан берамиз, деган ваъдамиз бор.

Участка бошлиғи Баҳвулла аканинг мақсадига тушунди, фикрини маъқуллади. Ҳар иккаласи беихтиёр эгат оралашди. Икки-уч туп ғўзанинг у, бу томонини ағдариб, ҳосилини, чамалаб кўришди. Тўғри, ҳозирнинг ўзидаёқ 6—7 тадан кўсак тугунчаси бор. Бу тугунчалар кун сайин кўпайиб боряпти. Хўш, шундай бўлгач, нега энди сувчининг кўнгли тўлмайди?

Деҳқонлар июль ойи деҳқончиликда ҳал қилувчи ой, шу ой ичи озгина бўлса ҳам ишни бўшаштириб қўйганлар доғда қолишади, деган фикр билан иш юритишади. Баҳвулла ака ҳам шуни ўйлаяпти. Ҳали бу кўсак тугунчалари сув, уни оппоқ пахтага айлантириш керак. Бунинг учун эса ғанимат фурсатни қўлдан бой бермай, тадбиркорлик билан ғўза парваришини авж олдираберишлозим. Механизаторлар ғўза қатор ораларида илгаригидан ҳам унумлироқ ишлашсин, белни маҳкам боғлашсин, сувчилар кечаю-кундуз постларида сергак туришсин. Исрофгарчиликка йўл қўймай, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминласин, химизаторлар ҳосилни ҳашаротга олдириб қўйишмасин. Ҳа, хушёр бўлишсин, бор кўчатнинг бирор тупи ҳам эҳтиётсизлик орқасида нобуд бўлмасин. Йиғим-теримгача тўла сақлаб қолиш керак. Ана шундагина бор ҳосилга яна ҳосил қўшилади, кўсаклар йирик бўлади, пахтанинг толаси узун бўлади, деҳқоннинг хирмонига барака киради.

Ҳосилни чамалаб кўраётган икки деҳқон ана шу қарорда эдилар. Ҳар иккаласининг фикри ҳам бир хилда эди. Улар планни эмас, зиммага олинган мажбуриятни ортиғи билан бажариш, элюртга ёруғ юз билан боқишдек хайрли ишни назарда тутишарди.

— Ишни бир нафас бўлса ҳам бўшаштирмаймиз, Баҳвулла ака, — деди шунда Адибек, — худди сиз айтгандай бўлади. Оқшом бир йиғилишиб олсак. Ҳозирги ҳосилимиздан кўнглимиз тўлмаётганлиги учун бундан буён яна қандай тадбирларни амалга оширишимиз кераклиги борасида маслаҳатлашиб олсак.

Баҳвулла ака Утегенов участка бошлиғи Адибек Айнақуловнинг фикрини маъқул топиб, бош чайқади. Шундан кейин у кетмонини елкасига ташлади-да, қулоқ бошига қараб йўл олди. Адибек бўлса ҳўв нариги картада бетиним ғуриллаб, ғўза туплари тагини юмшатаётган универсал томон шахдам қадам ташлаб кетди.

У. ЖОНГИТОВ.
Оққўрғон. Свердлов номли колхоз.

Суратда: (чапда) миришкор сувчи Баҳвулла Утегенов ва участка бошлиғи Адибек Айнақулов ўртоқлар ҳосилни чамалаб кўришмоқда.
М. Ларионов ва Қ. Тошпўлатов фотоси.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ БИРДАМЛИГИ СОВЕТ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

Америка ҳарбийларининг жафокаш Вьетнам тупроғида мудҳиш ёвузликларни қилаётганликлари тўғрисида кун сайин қаттиқ ташвишга соладиган хабарлар олинмоқда. Америка қузғунлари кейинги кунларда Вьетнам Демократик Республикасининг йирик саноат маркази ва катталиги жиҳатидан учинчи шаҳри бўлган Нам Динь шаҳрига қароқчиларча ҳужум қилдилар. Ваҳшиёна бомбардимон натижасида уй-жой кварталлари, саноат корхоналари, касалхона ва мактаблар вайрон бўлди. Хотин-қизлар, кексалар ва болалар қотиллар қўлида ҳалок бўлди.

Совет жамоатчилиги америкалик интервентларнинг ана шу янги жиноятларига қаҳр-ғазаб билан лаънат ўқимоқда. Бу жиноятлар шу нарсани яққол исбот этадики, америкалик агрессорлар жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши «разил уруш»да шармандаларча мағлубиятга учраганликлари учун дарғазаб бўлишиб, миси чиққан ва бутун дунё халқлари қоралаган йўлни — Вьетнамда агрессия доирасини янада кенгайтириш йўлини зўр бериб давом эттирмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси америка ҳукумати раҳбарларининг «Вьетнамда тинчлик ўрнатиш тўғрисида» музокаралар олиб боришга гўё тайёр эканлиги ҳақидаги гаплари риёкорликдан иборат эканлигини кўрсатиб, тамомила фош қилиб ташлайди. Бомбалар портлаб турган ва Вьетнам Демократик Республикасининг тинч шаҳар ва қишлоқларига ҳужум қилаётган реактив самолётлар гувиллаб учиб турган бир пайтда айтилаётган шу хилдаги гапларга бирор киши ишонади, деб Вашингтонда наҳотки жиддий ўйлаётган бўлсалар?

Жаҳондаги барча тинчликсевар кучлар тинчлик, миллий мустақиллик ва қуролсизланишга бағишланиб 10 июлда Хельсинкида очиладиган жаҳон конгрессига актив тайёргарлик кўраётган кунларда америкалик агрессорларнинг бундай ҳаракатлари қўпол иғвогарлик ва бутун жаҳон жамоатчилигига сурбетларча дағдаға қилишдан бошқа бир нарса эмас. Ҳеч шубҳа йўқки, тинчлик учун курашувчиларнинг жаҳон форуми яхши ниятдаги миллионларча кишилар номидан Америка ҳарбийларининг ваҳшиёна жиноятларига қатъий ҳукм чиқаради ва ана шу разил урушнинг тўхтатилишини талаб қилади.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги совет комитети шу нарсани яна қатъият билан айтадики, совет кишилари қардош Вьетнам халқининг америка империалистларига қарши олиб бораётган адолатли курашини ҳамиша қўллаб-қувватлаб келмоқдалар ва бундан буён ҳам доим қўллаб-қувватлайдилар, Вьетнам халқига зарур ёрдам кўрсатиб келдилар ва бундан буён ҳам ёрдам кўрсата берадилар. Америка ҳарбийлари Вьетнамдаги агрессив ҳаракатларини кенгайтирганларида, Совет Иттифоқининг, барча социалистик мамлакатларнинг ва жаҳондаги барча прогрессив кучларнинг Вьетнам халқига хилма-хил формаларда кўрсатаётган ва тобора ортиб бораётган ана шу ёрдамига дуч келадилар.

Вашингтоннинг Вьетнамдаги авантюристик сиёсати кириб қолган боши берк кўчадан чиқишнинг бирдан-бир тўғри йўли — Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг таклифини ва жанубий Вьетнамни озод қилиш миллий фронтининг 1965 йил 22 мартдаги баёнотида айтилган таклифни дарҳол қабул қилишдан иборат. Агрессорлар буни аллақачоноқ тушуниб олишлари керак эди.

Америка империализмининг ваҳшиёна жиноятларига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик билдириб, америка авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясига қароқчиларча қилаётган ҳужумлари тўхтатилсин ва жанубий Вьетнамдаги «разил уруш»га чек қўйилсин, деб қатъий талаб этамиз. Биз Қўшма Штатлар ҳукуматидан 1954 йилда Женевада тузилган битимларга сўзсиз риоя қилишни, ўзининг ҳамма қўшинлари ва ҳарбий техникасини жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетишни, вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи ҳал этишдан иборат муқаддас ва ажралмас ҳуқуқи берилишини талаб қиламиз.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ XIII ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

ҲАМ РАҲБАР, ҲАМ ТАРБИЯЧИ

ОЛМАЛИҚ ШАҲАР ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

Олмалиқ ҳақли равишда кончилар шаҳри деган ном олган. Республикамизнинг кенжа саноат шаҳарларидан бири бўлган бу шаҳарга бундан 15 йил муқаддам асос солинган эди. Ана шу давр мобайнида шаҳар беқиёс даражада ўзгариб кетди.

Шу яқин орада кончилар шаҳрида бўлган киши уни танимай қолади. Кўкка бўй чўзган ҳашаматли бинолар, архитектура ансамблини ташкил этган кўркам кинотеатрлар, маданият саройлари, умумий ётоқхоналар шаҳар ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Шаҳар қиёфаси йил сайин гўзаллашиб боряпти.

Аммо шаҳарнинг олов қалбли кишилари ҳаммасидан ҳам гўзал! Шаҳарнинг ажойиб фазилатли кишилари бор-да. Улар коммунистчасига ишлаб, коммунистчасига яшашяпти. Қайси бир корхона ёки қурилишга борманг, қувноқ кишиларни кўрасиз. Улар бир-бирлари билан шундай иноқки, гўё аҳил оила аъзолари дейсиз. Улар юриш-туришда, аҳлоқ-одобда бошқаларга намуна бўлишяпти.

Кишиларни коммунистик аҳлоқ руҳида тарбиялашда шаҳар партия ташкилотлари, корхона ва қурилишлар раҳбар ходимлари айниқса жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Биз бу саҳифада юксак турмуш маданияти учун курашаётган олмалиқлик меҳнатсеварлар иши ҳақида, раҳбар кадрларнинг тарбиявий иш соҳасидаги шахсий бурчлари тўғрисида ҳикоя қиламиз.

Суратда: комбинат директори П. С. Поклонский ишчилар билан суҳбатлашмоқда.

МАДАНИЙ ТУРМУШ УЧУН

КЕЧКИ пайт. Шаҳарнинг ҳар икки томонида муҳташам бинолар савлат тўкиб турган марказий кўчасидан ўтиб бораяпмиз. Асфальт йўллар, тротуарлар озода. Йўлканинг ҳар икки томонида тартиб билан экиб қўйилган дарахтлар кумкўк бўлиб турибди. Одамларнинг юзида шодлик, қадамлари дадил. Кун бўйи унумли меҳнат қилган йигит ва қизлар ясанган-тусанган ҳолда кўчаларга чиқишган. Кимдир кинога ошиқаяпти, кимдир маданият ва истироҳат боғида ўтказиладиган сайлга йўл олган. Бир гуруҳ кишилар эса шаҳар четидаги 5 минг кишилик стадионда ўтказиладиган мотоцикл пойгасини томоша қилиш учун кетишаяпти.

Йўлка бўйлаб жажжи ўғилчасини етаклаб кетаётган бахтиёр ота-онанинг суҳбатига қулоқ соламиз.

— Одамларимизнинг юриш-туришига, одобига ҳавасинг келади энди ойиси, — дейди ўрта ёшлардаги киши хотинига, — эсингдами, бу ерга келган дастлабки пайтларимизда баъзан киши кўнглини хира қиладиган воқеалар ҳам учраб турарди.

— Нимасини айтасиз, дадаси, — дейди аёл атрофга завқ билан назар ташлар экан, — ёшларимиз ўртасида меҳнатга муҳаббат, бир-бирига мурувват ва шафқат, одамийлик тобора кучайиб бормоқда.

Уларнинг гапида жон бор эди. Олмалиқ шаҳар партия комитети ғоявий-тарбиявий ишларни ҳозирги замон талаблари асосида ташкил этиб, кишилар ўртасида коммунистик муносабатларни шакллантириш, янги кишини тарбиялаш, уларнинг сиёсий савиясини ошириш, эскилик сарқитларига қарши ўт очиш соҳасида анчагина ишлар қилмоқда. Шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Г. И. Потатуев шаҳар партия ташкилотининг оммавий-тарбиявий ишларни яхшилаш соҳасида қилаётган ишлари, кўрилаётган тадбир ҳақида гапириб берди.

— Нима ҳам дейиш мумкин, — дейди ўртоқ Потатуев, — биз бу соҳада амалга ошираётган ишлар дарёдан томчи. Ҳали камчиликларимиз кўп.

Ҳамма гап область партия комитетининг бюросидан бошланди. Бюрода Олмалиқ шаҳри дружиначиларининг иши қаттиқ танқид остига олинди. Энди нима қилиш керак, ишни нимадан бошлаш керак? Шаҳар партия комитети бюросида келишиб олдик: ишни раҳбарларнинг масъулиятини оширишдан бошлашга қарор қилдик. Шу мақсадда шаҳар партия комитетининг Пленуми чақирилди. Пленумда «Корхона, муассаса раҳбарларининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги шахсий роли» ҳақидаги масала муҳокама қилинди.

— Ахир, тўғри-да, — дейди ўртоқ Г. И. Потатуев, — яшириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Раҳбарлар орасида шундайлар ҳам бўладики, улар нуқул «ҳа бўл», «ҳа бўл» қабилида иш юритишиб, планни бажаришни талаб қилишаверади. Лекин улар ўз қўл остидаги ишчилар корхонадан чиқиб кетгач, нима иш билан шуғулланишади, уйда ўзини қандай тутади булар билан ишлари бўлмайди. Раҳбар ўз қўл остида ишловчиларнинг кундалик ҳаётидан доимо хабардор бўлиб туриши, уларнинг оилавий турмуши билан танишиши, вақти-вақти билан ишчиларнинг ётоқхоналарида бўлиши, улар билан суҳбатлашиб туриши, уларнинг кайфияти, талаб ва эҳтиёжлари билан қизиқиши керак.

Пленумда идеология ва ташкилотчилик ишларини бир-бирига боғлаб олиб бораётган ҳам раҳбар, ҳам тарбиячи ролини ўйнаётган қўрғошин-кон ҳавзасининг бошлиғи **Аранович**, ТЭЦ бошлиғи **А. К. Байбаков**, қўрғошин-саралаш фабрикасининг директори **Чаплигин** каби ўртоқларнинг ишини ибрат қилиб кўрсатиш билан бирга, юқорида айтилганидек ўзини юқори тутадиган, ман-ман, кишиларнинг ҳолидан хабар олмайдиган раҳбарлар қаттиқ танқид қилинди. Раҳбар — тарбиячи ҳамдир, деган ғоя илгари сурилди ва бу ҳақда махсус қарор қабул қилинди. Бошланғич партия ташкилотлари зиммасига бу қарорни амалга ошириш юзасидан зарур чоралар кўриш топширилди.

Ана ўшандан буён чамаси тўрт ойга яқин вақт ўтди. Шаҳар партия комитети амалга ошираётган тадбирлар ўзининг яхши натижасини кўрсатмоқда.

— Бизда бирор бюро йўқки, — дейди ўртоқ Потатуев, — унда тарбия масаласи кўрилмаган бўлсин. Биз ўз ишимизда, қайбир соҳа бўлмасин, меҳнаткашларнинг эҳтиёжларини мумкин қадар пухта ўрганиб, уларнинг таклиф ва мулоҳазаларини ҳисобга олиб иш юритишга ҳаракат қилмоқдамиз. Автомобилчилар слёти, мастерлар слёти, дружиначилар слётини ўтказишдан мақсад ҳам ана шунда.

Эрта-индин савдо ходимлари, ёш ишчиларнинг слётини ўтказишга тайёргарлик кўрмоқдамиз. Бизда қоида шундай. Ҳар бир раҳбар ўз корхонасига бориб ишга киришишдан олдин беш-ўн минут ўз қўл остидаги одамлар билан суҳбатлашиб, ҳол-аҳвол сўраб чиқиши шарт. Агар бирон корхона ишчиси жамоат тартиб-қоидаларини бузса ёки милиция органига тушса, унинг тақдири учун ўша корхона раҳбарининг ўзи жавобгар бўлади. Сўнгра унинг бу ножўя ҳаракати корхона ишчиларининг йиғилишида муҳокама қилинади. Муҳокамада албатта шаҳар партия комитети бюро аъзосидан бир киши қатнашади.

Шаҳар партия комитети илғор ишчиларни рағбатлантириш, улар тажрибаларини оммалаштириш, раҳбар кадрларнинг билим савиясини ошириш юзасидан ҳам анчагина ишлар қилмоқда. Шаҳар корхоналарини айланиб, одамлар билан суҳбатлашар экансиз, ҳақиқатан ҳам бу ерда ажойиб ишлар амалга оширилаётганлигининг гувоҳи бўласиз.

КОЛЛЕКТИВ—КАТТА КУЧ

ДОКЛАД тугади. Шундан кейин, савол-жавоб бошланди.

Докладчи — 5-темир-бетон заводининг директори ўртоқ **С. Калатовкин** берилаётган саволларга мумкин қадар конкрет мисоллар асосида жавоб қайтаришга ҳаракат қиларди. Ахир, бугун ўқилган доклад «Коллективни тарбиялашда раҳбар ходимларнинг шахсий роли» деган темага бағишланган эди-да!.

Доклад ҳаммани қизиқтирди.

Докладчи навбатдаги саволга жавоб бераркан, яқинда бўлган бир воқеа унинг эсига тушиб кетди.

— Албатта, тарбиявий иш шунчаки гап эмас, — деди ўртоқ С. Калатовкин. — Лекин, бу оғир иш экан деб қараб туриш керакми? Албатта йўқ. Тарбиявий иш билан ҳамма шуғулланиши керак. Бу ўринда сталмонтаж бошқармаси партия ташкилотининг секретари ўртоқ И. В. Цирюлникнинг номини ҳурмат билан тилга олгинг келади.

Докладчи партия ташкилоти секретарининг ижобий ишлари ҳақида гапириб берди.

— Бу жонкуяр раҳбар ходимни сизлар яхши биласизлар. Уни ҳамма ҳурмат қилади. Тиниб-тинчимас бу ўртоқ, айниқса ёш ишчилар ўртасида кўп бўлади. Уларнинг фикр-мулоҳазалари билан қизиқади.

Авваллари, слесарь Ю. Постнов оиласи билан ёмон эди. Секретаримиз бу масала билан бевосита шуғулланди. Ўртоқ Постнов билан атрофлича суҳбатлашиб олди. Бу, албатта унга таъсир қилди. Мана, ҳозир оила анча тикланди.

—Ўртоқ Постнов ҳозир цехимизнинг илғор слесари, — деди кимдир баланд овоз билан.

— Жуда тўғри, — унинг сўзини маъқуллади иккинчи қурилиш бошқармасининг бош инженери ўртоқ Р. Даль. — У тўғри йўлга тушиб олди. Ҳозир техникумда ўқияпти. Агар, ўртоқ И. Цирюлник унинг ишига аралашмаганида бу аҳвол яна давом этавериши мумкин эди. Ишлаб чиқариш бўлимининг старший инженери ўртоқ Т. Курдикова партия комитети ишига яқиндан ёрдам бермоқда. Эсингизда бўлса керак, монтажчи Акалова квартира масаласида қийналиб юрарди. Умумий ётоқхона қурилишига ҳали бор эди. Буни яхши тушунган жонкуяр аёл хашар йўли билан шинам уй қуриб бериш ишига бош бўлди. Мана энди у жуда мамнун.

Партия йиғилиши ана шундай жонли ўтди.

Тарбиявий масалалар Олмалиқ қурилиш тресті партия комитети йиғилишларида тез-тез муҳокама қилиниб турилади. **Энг муҳими шундаки, қилинаётган докладлар раҳбар ходимлар томонидан ўқилмоқда. Бу биринчидан, раҳбар ходимларнинг тарбиявий ишлар билан бевосита шуғулланишларини талаб этса, иккинчидан уларнинг сиёсий билимларини тағин ҳам оширишда муҳим роль ўйнайди.**

— Бизда, — дейди трест партия комитети секретарининг ўринбосари ўртоқ Р. Зокиров, — ҳар бир раҳбар ходим актив пропагандист ва агитатордир. Ахир, раҳбарлик — бу санъат-ку! Раҳбарлик санъати эса ундан кўп нарсани билишни, ўз устида тинмай ишлашни талаб этади. Чунки, раҳбар ходим бошқалардан иш талаб қилиш билан бирга меҳнаткашларнинг иш шароити, ҳол-аҳволи билан яқиндан таниш бўлиши керак. Уларнинг истак ва таклифларига қулоқ солиши лозим.

Трестда авваллари интизомсиз, аҳлоқ-одоб қоидаларини бузувчилар баъзан учраб турарди. Эндиликда бунга чек қўйилди. Чунки, 2-қурилиш бошқармасининг бош инженери С. Даль, 3-қурилиш бошқармасининг бошлиғи Н. Кукин ва бошқа ўртоқлар актив пропагандист сифатида ёш ишчилар ўртасида таълим-тарбия темаларида мазмунли суҳбатлар ўтказишаяпти. Ножўя харакатларга йўл қўяётган ишчиларни тартибга чақиришаяпти. Уларнинг билимларини оширишда ёрдам бераяптилар.

Ҳозир трестнинг 650 ишчиси кечки мактабларда ва техникумларда таълим олмоқда. 927 киши эса ҳар хил сиёсий тўгаракларга жалб этилган. Мана бу йил монтажчи Н. Назаров қурилиш техникумини тамомлади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Зверев эса кечки қурилиш техникумида ўқимоқда.

Ҳар бир ишчи ўз коллективини ҳурматлаш руҳида тарбияланмоқда. Трест раҳбарлари, жонкуяр коммунистлари бу соҳада шахсий намуна кўрсатишаяпти.

ҚАЙТА ТУҒИЛИШ

БИЛМАДИМ, сизлар нима дейсизлар-у, аммо Паратиковнинг тузалишига ақлим етмай турибди. Уни бир эмас, икки марта огоҳлантирдик. Барибир ўз билгидан қолмаяпти. Келинг, яхшиси унинг баҳридан ўтақолайлик, деди партбюро аъзоси ўртоқ **Н. Крилов**.

Орага бироз жимлик чўкди. Хонада ўтирганлар Володянинг тақдири тўғрисида ўйларди.

Тўғри-да, унинг тақдири нима бўларди? Уни шу топда ишдан бўшатиб юбораверишҳам мумкин. Бунга етарли асос бор. Бунинг устига куни кеча ҳам ишга кечикиб келди. Меҳнат интизомини бузаяпти. Ичишни ташлагани йўқ. Оиласига тинчлик бермайди.

Иван Иванович ана шулар ҳақида ўйларди.

«Лекин, яна бироз сабр қилиш керак, — деди ўзича Иван Иванович — Яна бир бор унинг олдидан ўтайликчи»...

— Биласизларми, ўртоқлар, — деди Иван Иванович жимликни бузиб. — Бу масалани чўзиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Вақт ҳам анқ. Паратиков масаласини менга топширсанглар. Ўзим у билан яхшилаб гаплашиб оламан. Ахир, мақсадимиз уни тарбиялашми?! Шундай катта бир даргоҳда ишлаб туриб, нахотки уни тарбиялайолмасак! Менимча, уни тўғри йўлга солиб юборамиз.

— Тўғри гап, — деди кадрлар бўлимининг бошлиғи ўртоқ В. Островушко.

Бу гап суҳбатга якун бўлди шекилли, ҳамма иш жойига тарқалди.

Иван Иванович монтажчи В. Паратиковни яхши биларди. Қалби тоза йигит. Бировдан ёрдамини аямайди. Шунинг учун ҳам Иван Иванович уни бу нотўғри йўлдан қайтаришдек масъулиятли ишни ўз зиммасига олди. Сменадан сўнг ўртоқ Паратиковни ўз хонасига чақиртирди.

— Ишларинг яхшими, Володя. — Меҳрибонлик билан сўради Иван Иванович.

— Ёмон эмас, — деди у секингина.

— Яхши. — деди Иван Иванович олдидаги қоғоздан кўз узмай. — Биласанми, Володя, асл мақсадга кўчақолайлик. Сенга ҳеч ким ёмонликни раво кўрмайди, мен ҳам. Сенинг характерингни яхши биламан. Аммо, ичишинг ёмон бўлаяпти-да! Ўйлайманки, оиладаги нотинчликка ҳам шу сабаб бўлса керак.

Иван Иванович, гапим тўғрими, дегандек унга савол назари билан қараб қўйди. Володя эса бошини қуйи солиб олганича ҳамон жим ўтирарди.

— Инсоннинг иродаси мустаҳкам бўлади. Ҳар қандай қийинчиликни ҳам енгиб ўтиши мумкин. Кел, қўй ўша ичкиликни. Корхонада бирга ишлаймиз. Дўстларимнинг юзини ерга қаратмайман десанг, ичкиликни ташлайсан, келишдикми?

Володянинг сўлғин чеҳрасида қандайдир ишонч белгиси пайдо бўлди.

— Сизнинг айтганингизча бўлади, Иван Иванович, деди у дадиллашиб. — Ҳамма айбимга иқрорман. Самимий суҳбатингиз учун раҳмат.

Кейин у чўнтагидан икки буклоғлик қоғозни олдида:

— Боя чақиртирганингизда мана бу аризани ёзиб қўйган эдим. Ишдан бўшаб кетмоқчи эдим. Энди бу ниятимдан қайтдим. Аризани олдингизда йиртиб ташлайман...

Олтинтопган қўрғошин рух комбинати ремонт-монтаж хизмати корхонасида бўлганимизда бизга ана шу воқеани гапириб беришди.

— Володями, у ўз сўзининг устидан чиқди, — дейишади корхона ишчилари. — Ишда ҳам, юриш-туришда ҳам бошқаларга ўрнак бўлаяпти.

Бу корхона ишчилари гўё бир оилага уюшган дейсиз. Бу ерда тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган. Иван Иванович Романов корхона партия комитетининг секретари. У ўз вазифасини сидқидилдан бажаради. У, айниқса ёшларга ҳам устоз, ҳам жонкуяр тарбиячи.

— Корхонада ора-чора брак бўлиши мумкин, — дейди ўртоқ И. Романов. — Аммо, кишилар ўртасида брак бўлмайди. Шундай экан, кишиларни тарбиялаш қуруқ сўз билан битмайди. Улар қалбига йўл топиш керак. Ҳамма гап ана шунда.

Корхонамизга кейинги йилларда кўпгина ёшлар келиб қўшилди. Албатта, уларнинг ҳар бири ўзига хос характерга эга. Бу эса тарбиявий ишларни тағин ҳам кучайтиришни талаб этади. Кишининг ҳаётида, айниқса ёшлар ҳаётида дўстлик жуда катта аҳамиятга эга. Дўстлик ва ўртоқликнинг ўзига хос ҳислатлари бор, албатта. Уларнинг тўғри амалга оширилиши ёшлар ўртасида дўстлик ва ўртоқлик муносабатларининг доимий ва мустаҳкам бўлишини таъминлайди. Биз ёшларни бир-бирини ҳурматлаш ва бир-бирини тўғри тушунабилиш руҳида тарбиялашимиз лозим. Бунинг учун уларнинг мақсадларини аниқ билиш керак.

Ҳақиқатан ҳам меҳнат соҳасида коммунистик ғоявийликни тарбиялаш—барча оммавий, тарбиявий ишларнинг асосий воситаси. Бу соҳада корхона партия комитети, коммунистлар, раҳбар кадрлар катта роль ўйнамоқда. Шуниси муҳимки, корхонадаги ҳар бир иш бамаслаҳат олиб борилади.

Корхона партия комитети ташаббуси билан кейинги пайтда ёш ишчиларнинг меҳнат ветеранлари билан учрашув кечаларини ўтказиш одат тусига кирди. Албатта, бу тадбирлар ўзининг яхши самарасини бермоқда.

Асбобсозлик цехи ёшлари бу соҳада бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Ўртоқ Липоненкин цехга бошчилик қилади. Бу жонкуяр коммунист корхона сиёсий ҳаётида фаол қатнашади. У корхонанинг актив пропагандисти сифатида танилди.

Цехда 18 ёш ишчи ишлайди. Ҳозир улардан 15 киши коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак ном эгаси.

Ҳа, бу аҳил коллективда ишлаб чиқариш билан тарбия ишлари бир-бирига пайванд. Ана шундай шарафли ишни амалга оширишда корхонанинг Я. Косерьев, Н. Кадакин, А. Тарасенко каби жонкуяр коммунистлари катта ёрдам беришмоқда. Улар корхона ишчилари орасида «Касбинг, шарафинг», «Ҳар соҳада ўрнак бўлайлик» деган темаларда мазмунли лекция ва суҳбатлар ўтказишмоқда.

Булар кишини қувонтиради, албатта!

ИНСОН ҚАЛБИГА ЙЎЛ

ЛЕНИН номидаги Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатининг директори, кўпни кўрган коммунист Павел Семёнович **Поклонскийнинг** номини ишчилар ҳурмат ва ифтихор билан тилга оладилар. Бу бежиз эмас, албатта. Павел Семёнович ғамхўр, меҳрибон, маслаҳатгўй раҳбардир.

— У билан суҳбатлашган сари суҳбатлашгинг келади, — дейишади ишчилар, — агар биров нарсадан хафа бўлиб турган бўлсанг, у билан гаплашсанг, кўнглинг ёзилади, ғайратингга-ғайрат қўшилади.

Директорнинг бунчалик одамийлиги, обрў-эътибор қозонаётганлигининг сири нимада?

— Ҳозирги пайтда одамларга дўқ-пўписа қилиш, буйруқбозлик билан иш тутиб бўлмайди, —дейди директор. Энг муҳими одамларнинг қалбига йўл топа билиш керак. Инсоннинг табиатидек нозик ва мураккаб нарса бўлмайди. Сал нарса билан уни хафа қилиб қўйиш, аксинча бир оғиз ширин сўз билан кўнгилини тоғдек кўтариб юбориш мумкин.

Директор бу гапларни айтиш билан хотиржамланиб қолаётгани йўқ, унга амал қиляпти.

У ҳар куни комбинатга ҳаммадан илгари келади. Эринмасдан хоналарни айланиб чиқади, ўз қўл остидаги ходимлар билан ҳол-аҳвол сўрашади. Шахсий ҳаётларида қандай янгиликлар бор, қандай камчилик эҳтиёжлар борлигини суриштиради. Ишчилар ўз директорлари билан ўзларининг шодликларини ҳам, ҳасратларини ҳам ўртоқлашишади.

Ҳар ҳафтанинг душанба куни бу ерда цех бошлиқлари билан суҳбатлашиб турилади. Мана бугун навбатдаги суҳбат ўтказилаётган экан. Роса соат учда ҳамма йиғилиб бўлди. Шундан кейин суҳбат бошланди. Цех бошлиқлари бирин-кетин ўринларидан туриб ўтган бир ҳафта ичида қилинган ишлар, қўлга киритилган ютуқлар, қайси участкада аҳвол қандайлигини айтиб бера бошладилар.

Сўзни қўрғошин-кон ҳавзасининг бошлиғи В. Р. Аранович олди. У гапни эндигина бошлаган эди ҳамки, директор унинг сўзини бўлди.

— Тўхтанг, биродар, — деди Павел Семёнович Поклонский, — ахир биз сиз билан келишиб олган эдик-ку, марҳамат қилиб аввал шу ўтган бир ҳафта ичида ишчилар ҳаётида қандай воқеалар бўлганлигини айтиб беринг, сўнгра планнинг бажарилишини гапирасиз.

—Кечирасиз, унутаёзибман — деди Аранович ҳижолат тортиб, — шу ҳафта ичида бизнинг Қўрғошин-кон ҳавзамизда ҳеч қандай фавқулодда ҳодиса бўлгани йўқ. Ҳамма нарса жойида.

— Баракалла, — деди директор, — ана энди планнинг бажарилишини гапираверинг.

Шунақа. Ҳафтада бир марта ўтказиладиган суҳбатда раҳбарлар ишнинг қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида ахборот беришдан олдин меҳнаткашларнинг маданий-маиший ҳаёти ҳақида ҳам ҳисобот берадилар. Агар фавқулодда ҳодиса рўй бериб қолган бўлса, дарҳол муҳокама қилинади.

Бу тадбир жуда яхши натижа бермоқда. Инсоннинг тақдири ҳақида биринчи навбатда раҳбар ходимларнинг қайғуриши одамларни янги ғалабаларга руҳлантирмоқда. Комбинат партия ташкилотининг секретари Д. И. Токарев ана шу ҳақда ибратли мисолларни келтирди.

— Илгари бирор воқеа содир бўлса ўша жойининг ўзида муҳокама қилинарди, — дейди, у, — энди-чи, раҳбар ходимлар директор ҳузурида жавоб бериш, кўпчилик олдида йўл қўйилган камчиликни тан олиши керак. Шунинг учун ҳам у ўз қўл остидаги кишилар ўртасида тарбиявий-сиёсий ишлар билан ҳам кўпроқ шуғулланишга, ҳар бир суҳбат—йиғилишга бирон бир янгилик билан келишга ҳаракат қилади. Бизда ўтказиладиган мажлисларда кўпроқ камчиликлар, муаммо масалалар ҳақида гапирилади.

Бу жиҳатдан В. Крепак секретарь бўлган отвал участкаси партия группасининг ижобий ишлари бошқаларга намуна бўлаолади. Бу ерда мастернинг тарбиявий соҳасидаги роли масаласи муҳокама қилинди. Мастерлардан К. Ердавлатовнинг иши, айниқса мақтовга сазовор бўлди. Ердавлатов бирор топшириқ беришдан олдин кечаги ишни суриштиради. Энг илғор кишиларни рағбатлантириш чораларини кўради. Ҳозир унинг сменаси энг илғор ҳисобланади. Яқинда у ерда 17—20 ёшгача бўлган ўсмирлар йиғилиб, суҳбат ўтказилди. Уларнинг иш ва турмуш шароити ҳақида сўз борди ўсмирларнинг гаплари йиғилиб қолган экан. Улар ўқиш, ҳунар ўрганиш билан боғлиқ бўлган истак-орзуларини рўёбга чиқариш учун нималар тўсиқлик қилаётганини, оиладаги баъзибир ота-оналарнинг нотўғри муносабатларини айтиб беришди. Шундан кейин партия ташкилотининг вакиллари ота-оналар билан суҳбатлашди. Ёшларнинг ўқишини давом эттириши, ҳунар ўрганишлари билан боғлиқ бўлган масалалар ҳал қилинди.

Комбинат партия ташкилоти кишилар қалбига йўл топиш учун ғоявий, сиёсий, тарбиявий ишларнинг таъсирчанлигини ошириш соҳасида яна бир қанча тадбирларни кўрмоқда. Бунинг натижасида корхонада меҳнат унумдорлиги ортиб бормоқда.

...Олмалиқнинг қайсибир корхонаси, қурилиши иши билан танишманг, ана шу сингари ибратли тажриба ва ташаббусларни кўриб қувонасиз. Шаҳар партия комитети, корхона, муассасалар раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари олиб бораётган тарбиявий-ғоявий ишлар натижасида кишиларда меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳислатлари тобора шаклланмоқда. Корхоналарда меҳнат унумдорлиги ортиб, ойлик ва квартал планларини ошириб бажариш, етиштирилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилаш учун қизғин кураш бормоқда.

Янгилик — изланиш ҳар бир соҳада яхши самара келтирмоқда. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланган шаҳар меҳнаткашлари мисли кўрилмаган ғайрат ва шижоат билан ишлаб, етти йилликнинг сўнгги йилини янги-янги ғалабалар билан якунлаш учун курашмоқдалар.

И. РИХСИЕВ,
А. АЛИЕВ.

Металлурглар саройи иш бошлаганига ҳали бир йил бўлганича йўқ. Аммо, бу ер олмалиқлик ёшларнинг энг севимли жойига айланиб қолди. Улар қайноқ меҳнат қучоғидан ёки машғулотлардан сўнг бу даргоҳда яхши дам олишади.

Саройда ҳозир бир неча тўгарак ишлаб турибди. Айниқса, бадиий ҳаваскорлик тўгарагига кўпгина ҳаваскорлар ёзилишган. Бундан ташқари саройда бадиий фильмлар ҳам намойиш қилиб турилади. Юқоридаги бу суратда металлурглар саройида яхши дам олиб уйларига қайтаётган бир группа қувноқ ёшларни кўриб турибсиз. Пастдаги мана бу суратда шаҳарнинг марказий Ленин кўчасининг умумий кўриниши акс эттирилган.

А. Бурьбо фотолари.

ЎҚИТУВЧИ ЎЙЛАРИ

СИРТҚИ ТАЪЛИМ

Шу йилнинг сентябрида республикамизнинг энг кекса ва йирик ўқув юртларидан бири бўлган Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ташкил топганига 30 йил бўлади. Ана шу ўттиз йил ичида бу илм-фан даргоҳидан қанча-қанча йигит-қизлар педагог деган шарафли ном билан ҳаётга, меҳнатга йўлланма олмади дейсиз!

Серқуёш республикамизнинг қайси шаҳри, қайси қишлоғига борманг, Низомий номли институтда таълим олган педагогларга дуч келасиз. Ҳатто қардош Қозоғистон, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон, Грузия, Украинада ҳам шу институтда ўқиб борганлар бор.

Ҳа, институтнинг даргоҳи кенг, талабалари беҳисоб.

Бу олий ўқув юртида ёшларнинг ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда, сиртдан ўқиб, ўз билимларини оширишларига ҳам катта имконият яратиб берилган. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий маълумотли бўлиш кишидан сабот ва матонат, кунт ва чидам, бир сўз билан айтганда тер тўкиб ишлашни талаб қилади.

Сиртдан ўқиётган киши институт қучоғида студент бўлса, мактабда педагогдир. Демак, у ҳам ишда, ҳам ўқишда жонбозлик кўрсатиши керак. Асосий ишига, вазифасига заррача ҳам зарар етказмагани ҳолда мустақил изланиши, тавсия этилган адабиётларни топиб ўқиши, топширилган ёзма ишларни ўз муддатида сифатли бажариши лозим.

Ҳа, илм ҳосили ҳам ҳаётдаги ҳамма нарса каби фақат фидокорона меҳнат туфайли пайдо қилинади. Кейинги беш йил ичида институтимизнинг сиртқи бўлимини битириб, олий маълумотли педагог деган дипломга эга бўлган 7 мингдан ортиқ киши ана шундай меҳнат билан ўз мақсадига эришди. М. Абдуллаева, Н. Мавлонхўжаев (Тошкент шаҳридан), О. Ўрозов (Оққўрғонлик), Ш. Эминова, А. Қурбонбоев, П. Саримсоқов (Янгийўлдан)лар каби кечаги сиртқи бўлимнинг аълочи студентлари бугун мактаб-маориф ишининг машъалларидир. Уларнинг кўпчилиги республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи деган фахрли унвонга, партия ва ҳукуматимизнинг юксак мукофотига сазовор бўлганлардандир.

Сиртдан таълим олувчилар сафи йилдан-йилга ортиб бормоқда. Ҳозир ёшларгина эмас, балки илгари турли сабаблар билан ўқий олмаган кишилар ҳам ўз билимларини ошириш учун интилмоқдалар. 1940 йилда институтимизнинг сиртқи бўлимида атиги 700 студент ўқиган бўлса, ҳозир булар сони 9000 га етди.

Бу йилги ўқув йилида яна 1200 киши фақат сиртқи бўлимнинг ўзига қабул қилинади. Республикамизнинг, шу жумладан Тошкент областининг кўпгина район ва қишлоқларида, айниқса Қизилқум, Бўстонлиқ каби чорвадор районларда қозоқ тилидаги мактаблар борлиги ҳисобга олиниб, қозоқ тили ва адабиёти, математика, педагогика факультетлари очилди. Шунингдек, олий маълумотли кутубхоначи, боғча ва ясли тарбиячилари етиштириш ҳам сиртқи бўлимнинг асосий вазифасига айланди.

Институт ректорати, партия, комсомол ва маҳаллий комитетлари сиртдан таълим олаётган студентларга қулайлик туғдириш, ёрдам кўрсатиш борасида анчагина дуруст тадбирларни амалга оширдилар. Пойтахтимизнинг ўзида, шунингдек, Чирчиқ, Янгийўл, Оҳангарон, Сирдарё, Гулистон ва Тўйтепада ўқув-консультация пунктлари ташкил қилинди. Сессиялар орасида бу пунктларда машғулотлар ўтказилади, консультациялар уюштирилади, имтиҳон ва зачётлар, контрол-курс ишлари қабул қилинади. Ўқув-консультация пунктларига ёш ўқитувчиларгина эмас, балки филология фанлари доктори Саид Усмонов, тарих фанлари кандидати Маҳкам Тошмуҳамедов, доцент Ҳосият Назарова, доцент Эркин Юсупов каби етакчи олим-ўқитувчилар ҳам чиқиб турадилар.

Бундан бир неча йил аввал 120 студентга бир ўқитувчи ажратилган бўлса, эндиликда ҳар 57 студентга бир ўқитувчи тўғри келади. Бу институтимиз профессор-ўқитувчиларининг сиртқи таълимга жиддий эътибор билан қараётганидан далолат беради.

Сўнгги йилларда сиртдан ўқиётган студентларни ўқув қўлланмалари, программалар, контрол ва курс тематикалари билан таъминлаш ҳам бирмунча яхши йўлга қўйилди. Мустақил ўқиш, контроль ва курс ишларини бажариш тартиблари ҳақида ташкил этилган радио ва телеуниверситетларда институтимиз профессор-ўқитувчилари ҳам мазмунли лекциялари билан қатнашмоқдалар. Доцент З. Нуриддинов, старший ўқитувчи Ф. Темиров ва бошқалар ўқиган лекциялар тингловчиларга жуда манзур бўлди.

Аммо, сиртқи таълимда ҳали анчагина жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйиляпти. Энг ачинарлиси шундаки, кўпгина студентларнинг ўқиш сифати, ўзлаштириши шу куннинг талабига тўла жавоб берарли даражада эмас. Улар имкониятлардан унумли фойдаланмайдилар. Кўпинча «ишдан қўллари бўшамаслиги»ни, «вақт етишмаслиги»ни баҳона қиладилар. Бундай «баҳонабоз»лар тавсия этилган адабиётларни кўрмагани ва лекцияларга қатнашмагани ҳолда, «таваккал» билан имтиҳон ёки зачёт топширишга кириб, бир «амаллаб» қониқарли баҳо олиш пайида бўладилар. Ҳатто ўзи ўқиётган предметни мактаб программаси ҳажмида ҳам айтиб бераолмовчи студентлар учраб туради. Масалан, IV курс студенти У. Обидова VII синфда ўқитиладиган «Кесим ва унинг ифодаланиши» темасини мутлақо билмайди. Студент М. Худойберганов ўзбек тили ўқитиш методикасидан мактаб ҳаётида тез-тез қўллаб туриладиган таълимий диктант турларини санаб бераолмади. Ўзлари ўзбек тили грамматикасини мактаб программаси ҳажмида эгаллаб олмаган бундай тилчи-ўқитувчилар дарс бераётган синф ўқувчиларининг аҳволи қандай бўлади бу ҳолда?

Ёзма контрол ишни виждонан бажарган студент ўз билимини анча оширади дейиш мумкин. Чунки, у кўплаб адабиётларни кўздан кечиради, мустақил фикр юритади, изланади. Аммо, айрим студентлар борки, ўзлари меҳнат қилмасдан, бошқаларнинг тайёрлаган ишларидан айнан кўчириб олиш билан шуғулланадилар. Ўзбек тили ва адабиёти факультетининг IV курс студентлари Ҳ. Шербекова, М. Тоҳирова, Н. Исломова, В. Анваровалар худди шундай студентлардандир. Ўқувчидан софдил бўлишни, кунт ва чидам билан ўқишни талаб қила туриб, бунга ўзлари амал қилмаётганликлари кишини таажжублантиради.

Сиртдан ўқиб билим олишни, умуман ўқишнинг ўзини китобсиз, дарсликларсиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Кейинги йилларда сиртқи бўлим студентлари учун бир қанча дарсликлар яратилган бўлса ҳам, улар ҳали етарли эмас. Ачинарлиси шундаки, ўша дарслик ва қўлланмалар жуда оз нусхада нашр қилинади-ю, студентларнинг бир қисмигагина аранг етади. Профессор А. Ғуломов билан профессор М. Асқаровалар яратган «Ҳозирги замон ўзбек тили» (синтаксис), М. Мирзаев, С. Усмонов ва И. Расуловларнинг педагогика факультетлари учун ёзган «Ўзбек тили»си, Х. Рустамовнинг «Синтаксис ва пунктуация ўқитиш методикаси» каби энг зарур китоблар мутлақо етишмаётир.

Шуни айтиб ўтиш кераки, рус тилида ўқитиладиган мактаблар учун «Русский язык в школе», «Литература в школе», «География в школе», «Математика в школе» каби қатор назарий-методик ойлик журналлар чиқарилаётган бир пайтда, ўзбек мактаблари учун фақат «Совет мактаби» деган биргина журналнинг борлиги мактабларда ўқув-тарбия ишларининг юқори даражада олиб борилишига маълум даражада салбий таъсир кўрсатяпти, албатта. Чунки, ҳар қандай ишчан ва билимдон ўқитувчи ҳам, энг яхши мактаб ҳам илғорлар тажрибасига суянмаса, янгиликлардан хабардор бўлиб турмаса ҳаёт талабидан орқада қолиб кетади.

Таълим-тарбия ишида етакчи роль ўйнайдиган она тили предметини ўқитиш методикаси журнали нашр этиш ҳақида кўп гапирилади. Негадир шу пайтгача амалий ишдан дарак йўқ. Ҳеч бўлмаганда «Совет мактаби» журналининг ҳажмини икки баравар ошириш керак. Олимлар, илғор ўқитувчилар томонидан ёзилган қанча-қанча қимматли илмий-методик материалларга ҳам ўрин етишмай ойлаб, йиллаб қолиб кетаётир. Бундай материаллар сиртдан ўқийдиган студентлар учун ҳам жуда зарурдир.

Институтимизда сиртдан ўқиётган студентлар бир неча минг кишини ташкил этади. Шунинг учун ҳам уларнинг ҳаммасини институт аудиторияларида ўқитиш имконияти йўқ. Сессиялар даврида дарслар Тошкент шаҳар мактабларида ўтказилади. Айрим мактаб коллективлари студентлар ўқишининг нормал ҳолда бўлиши учун яқиндан ёрдам берадилар, яхши хизмат қиладилар. 73-ўрта мактаб маъмурияти ва педагогик коллективидан (директори республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи ўртоқ У. Обидова) институтимиз профессор-ўқитувчилари ҳам, студентлари ҳам ғоят миннатдор. Аммо, айрим мактаб дирекциялари ёрдам беришни истамайдилар, турли баҳоналар билан сессия дарсларининг нормал ўтишига ҳалақит берадилар.

Ўтган йилнинг ёзида ўзбек тили ва адабиёти факультетининг мингдан ортиқ студенти уч мактабга кўчишга мажбур бўлди. Бу йилги ўқув йилида Тошкент шаҳар, айниқса Фрунзе ва Чилонзор район халқ маорифи бўлимларининг раҳбарлари студентларимизнинг ёзги сессиясини намунали ўтказишда ҳал қилувчи роль ўйнайдиган жой билан таъминлашда ўз ёрдамларини аямайдилар деб умид қиламиз.

Институтимиз сиртқи бўлимига студентлар қабул қилиш қизғин давом этмоқда. Яна юзлаб киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юрти остонасига қадам қўяди.

Сиртқи таълим муҳим ва мураккаб масаладир. Кенг жамоатчиликнинг ёрдамисиз бу муҳим ишда муваффақиятларга эришиш мумкин эмас. Шунинг учун ҳам партия-совет органлари, колхоз-совхоз раҳбарлари, халқ маорифи бўлимининг бошлиқлари, мактаб дирекциялари ҳамда бошқа тегишли ташкилотлар сиртдан таълим олаётган минглаб кишиларимизнинг тақдирлари билан қизиқиб борадилар, уларнинг ўқиши учун ҳар тарафлама кўмакларини аямайдилар деб ишонамиз. Негаки, бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун деган коммунистик ахлоқ принципи худди шу сиртқи таълимга ҳам тааллуқлидир.

А. БАЛИЧ,
Б. МИРЗААҲМЕДОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ўқитувчилари.

Ачитқи — чорва молларининг энг қимматли озиқасидир. Янгийўл гидролиз заводи ишлаб чиқараётган ана шундай ачитқилар чорвачиликда кенг қўлланилмоқда. Суратда: заводнинг ачитқи цехи илғор ишчиси ўртоқ Т. Кудрявцева. У кунлик нормасини мунтазам 110—115 процент бажариб келяпти.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ПОЙТАХТИМИЗ ОБОД, ОЗОДА БЎЛСИН

ҚАРОВСИЗ КЎЧАЛАР

Бир вақтлар пойтахтнинг Ўқчи гузари жуда гавжум, кўча ва саҳнлари озода бўларди. Энди бу жойдан ўтган киши, гапнинг тўғриси, ранжийди.

6- пиво заводининг ён-вери, райпищеторгга қарашли 21-магазин филиали ва «Плодоовощторг»нинг 31- палатаси атрофига бир назар ташланг. Кўча бети, ким билсин, қанча вақтлардан бери супурги кўрмаган ва сув сепилмаганийкин? Машиналар серқатновлигидан чанг-тўзон гирдоб бўлиб, аллақандай хунук манзара пайдо қилади.

Шу кўчанинг 1 ва 4- трамвай йўлигача чап томони ва бурчакдаги 48-нон магазини қаршисидаги чуқур ахлатга лиқ тўлган. Магазиннинг ён қўшниси 215- лойиҳалаш-қидирув пункти идорасининг атрофи жуда ифлос. Сув ёқаси жуда салқин жой. Аммо сув ёқасидаги дарахтзор ташландиқ ҳолга айланиб қолибди. Трамвай тўхтайдиган жойдаги 135- китоб дўкони, сув, газета киоскаларининг орқа томони мутлоқ супирилмайди. Шуниси қизиқки, Ўқчи кўчасидаги 14-ҳовли олдида, участка милицияси пунктидан 15—20 қадам наридаги катта кўча юзида ахлат уюми кўзга ташланади. Наҳотки уни район милициясининг участка вакили ўртоқ Қодиров кўрмаётган бўлса?!

Ўқчи нега бетартиб, ифлос бўлиб қолди? Шуни айтиш кераки, Чилонзор район ижроия комитети ва санитария ишлари билан шуғулланувчи идораларнинг эътиборидан четда қолмоқда. Кўчани тозалаш, тартибга келтиришга бош-қош бўладиган киши топилмаяпти. Пойтахтни обод, озода қилиш учун катта кураш бошланди. Ўйлаймизки, ўқчиликлар ҳам бу курашдан четда қолмайдилар. Ўз кўчаларини ҳавас қилгудек озода ва батартиб қилиб қўядилар.

Х. КАЗАКОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЭЪТИРОЗЛАРИНГИЗГА ҚЎШИЛАМИЗ

М. Шайхзода, М. Ибодова ва Х. Қосимов ўртоқларнинг газетамизнинг 13 июнь сонида «Пойтахтимиз обод, озода бўлсин» сарлавҳаси остида босилган тошкентликларга очиқ мактубида Октябрь районидаги баъзи жойларда, хусусан Навоий кўчасининг чап томонида озодагарчиликка етарли эътибор берилмаётгани танқид қилинган эди. Бошқа авторларнинг ҳам шу темада эълон қилинган мақолаларида мазкур районнинг кўпчилик маҳаллалари ҳамда кўчалари тилга олинди. Редакция яқинда Октябрь район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ **С. Норқўзиевдан жавоб олди.**

«Газета эътирозларига қўшиламиз, — деб хабар қилади ўртоқ Норқўзиев. — Ҳозирги вақтда мақола район территориясидаги маҳалла комитетлари, уй-жой бошқармалари ҳамда тегишли ташкилотларда муҳокама қилинмоқда. Районни ободонлаштириш, кўчалар, майдонлар, ҳовлиларни озода сақлашга қаратилган конкрет тадбирлар ишлаб чиқилмоқда.

Район ижроия комитети коммунал-хўжалик бўлимининг ободонлаштириш, жойларнинг санитария ҳолатини ва сув билан тўла таъминлашни яхшилаш юзасидан белгилаган тадбирларини тасдиқлади.

Жумладан, район коммунал-хўжалик бўлими янги экилган дарахтларни вақти-вақти билан суғориб туриш графигини тузиб чиқди. «Саночистка» ходимлари билан бирга Калинин, Охунбобоев, Комсомол майдонларини тозалаш ва тартибга келтириш кўзда тутилмоқда. Баъзи маҳаллалардан ахлат ташиб кетиш тўғрисида илгари шартнома тузилмаган эди. Эндиликда райондаги барча маҳалла комитетлари ахлатни машинада ташиб кетиш ҳақида тегишли ташкилотлар билан шартнома тузмоқдалар: Сағбон, Металлист ва бошқа кўчаларда йиғилиб қолган ахлатларни йўқотиш чоралари кўрилмоқда».

„ОҚ ЛАЙЛАКЛАР“ ҚАЧОН УЧАДИ?

— Буни қарангки, чорак аср муқаддам айтган гапим тўппа-тўғри чиқиб турибди-да. Мени пайғамбар деса ҳам бўлади, — дейди ёлғиз ўзига хос қизиқчилик билан машҳур киноактер Раҳим Пирмуҳамедов. — Кулги-кулги билан-у, аммо рост гапни айтаяпман. — Шундан сўнг унинг бошлаган ҳикояси даврада ўтирганларнинг ҳаммасини ўзига жалб этди...

— Бу воқеа Москвада бўлди. Республикамиз адабиёт ва санъат арбобларидан катта бир группаси Ўзбекистон маданиятининг биринчи декадасига боришган эди. Серқуёш республика артистларининг довруғи кундан кунга ошаберди. Москваликларга санъатимиз манзур бўлди, ўша вақтнинг удуми билан санъатимизни оригинал ва мустақил санъат деб аташди. Ўз-ўзидан маълумки, жамики декада қатнашчиларининг кайфи чоғ эди.

Лекин шерикларимиздан бири — менинг дўстим, машҳур киноактёр Эргаш Ҳамроев ҳаммамиздан кўра омадли чиқиб қолди. Нега дейсизми... Мен эрталаб ўз хонамиз деразасидан Москвани завқ билан томоша қилаётган эдим. Кремлнинг гўзал миноралари, баланд иморатлар, пастдаги кенг, равон кўчалар кафтингда тургандек ўхшайди, биз одатланмаган шовқин-сурон эшитилади. Камоли хурсандлигимдан овозимнинг борича ашулани баланд қўйдим. Ашулам яхши чиққанга ўхшарди. Ҳар қалай, ўзимга маъқул эди. Аммо, дабдурустдан Эргаш чопганича кириб келдида, ашуланинг белига тепди.

— Раҳим, мени ўп! Мени ўп, деяпман! — шундай деди-ю, ўзи мени чўп-чўп ўпа бошлади. Ростини айтсам, нахорликка биров билан ўпишаман, деган ниятим йўқ эди. У бўлса: — Хотиним ўғил туғди! — деб бақиради.

Шу гапни эшитганда мен ҳам дўстимни астойдил ўпа бошладим. Ахир, ўғил кўриш ҳазил гапми. Бир неча дақиқа ичида декаданинг деярли ҳамма қатнашчилари бир жойга тўпланишди. Ҳамма Тошкентдан келган телеграммани қўлига олиб ўқиб кўрай дер эди. Мана шунда янги меҳмон учувчи бўлсин, артист бўлсин, ёзувчи бўлсин, композитор бўлсин, деган ҳар хил тилаклар айтила бошлади. Унга исм танлашди. Декада деб ном қўйиб юборишларига сал қолди. Мен ҳам бирон тилак айтмоқчи бўлдим. Одамларнинг тинчишини пойлаб туриб, шундай дедим:

— Эргаш, ўғлинг режиссер бўлсин. Унинг биринчи фильмида мен ҳажвий ролни ўйнайин!

Ўзимни унутишим мумкинмиди, ахир. Лекин, ўшанда бу гапни эшитган одамларнинг ҳаммаси уни ҳазилга йўйиб роса кулишди. Аммо, гапим ҳазил эмас эди — чин юракдан айтган эдим. Буни қарангки, чорак асрдан кейин айтганим тўғри бўлиб чиқди-я...

Раҳим Пирмуҳамедовнинг бу ҳикояси менда дастлабки кино актёрлардан бири Эргаш Ҳамроевнинг ўғли Али Ҳамроевга нисбатан қизиқиш туғдирди. Ҳозирги ёшлар Эргаш Ҳамроевни билишмаса керак. У «Рамазон», «Йигит», «Юксалиш», «Ёқут юлдузлар» деган ўзбек фильмларида қатнашган. Аммо, йигирма саккиз йил муқаддам Москвада ўзбек санъатининг биринчи декадаси ўтиб турган маҳалда туғилган Эргашнинг ўғли Али Ҳамроевни ҳозир кўпчилик билади.

Сиз «Севадими-севмайдими» деган комедияни кўрганмисиз? У — ёш, талантли режиссер Али Ҳамроевнинг мустақил равишда яратган биринчи бадиий фильмидир. Раҳим Пирмуҳамедов асосий, ҳажвий ролни боплаб ўйнагани ҳойна-ҳой эсингизга келгандир. Кекса актернинг орзуси ушалди. Буни тасодиф деб бўлмайди.

Али Ҳамроевни ота касбини эгаллашга ғамхўрлик ва қунт билан тайёрлашди, десак тўғри бўлади. Эргаш Ҳамроевнинг дўстлари—ўзбек киносининг К. Ерматов, И. Аъзамов, М. Қаюмов, Б. Ҳайдаров ва, ниҳоят Р. Пирмуҳамедов сингари машҳур усталари Алини меҳрибонлик билан тарбиялашди. Унда мураккаб санъатга нисбатан аста-секин, лекин собитқадамлик билан муҳаббат уйғотиб боришди.

Маҳорат йўли оғир ва машаққатлидир. Фақат меҳнат билан, муттасил ва астойдил ўқиш, зўр билимга эга бўлиш билан муваффақият қозониш мумкин. Унинг устозлари Алига бу гапни неча марталаб такрорлашди. Ҳа, у ишни икир-чикирлардан бошлади, — аппаратларни кўтариб юрди, ёритувчи, ассистент, оператор ёрдамчиси бўлиб ишлади. У мустақил ишлашга ҳозирлик кўрди. Назарида ўзини фильм яратишга тайёр деб ўйлаган эди, лекин ўз-ўзига «ҳали сабр қилиб тур» деди. Санъатда тақлидчилик керак эмаслигини, ҳар ким ўзининг мустақил услубига эга бўлиши лозимлигини жуда тез тушуниб олди.

Али Ҳамроев Москва давлат театр санъати институтига ўқишга кирганида «Ўзбекфильм»да ишлаб, анча-мунча билим, тажриба орттириб қолган эди. Студентлик йиллари бошланди. Али ҳар йили ёзда дўстлари, устозлари ҳузурига келиб турди. Алининг ижодий ўсишини диққат билан кузатиб турган кишилар бу йигитнинг таланти камол топиб келаётганини пайқашар эди. Унга фойдали маслаҳатлар, мулоҳазалар айтишарди.

Мана, янги фильмларнинг титрларида Али Ҳамроев деган янги ном пайдо бўлди. Буни пайқамасдан бўлмайди. Чунки «Серқуёш республика», «Сувчининг ҳикояси», «Салом, «Баҳор» деган ҳужжатли фильмлар Иттифоқ миқёсида жуда катта муваффақият қозонди. Шунинг учун «Севадими-севмайдими» комедиясини суратга олишни Алига топширган «Тожикфильм» студиясининг ходимлари хато қилишмади. Бу — ёш режиссернинг биринчи мустақил иши эди.

Комедия — кино санъатида мураккаб жанр, шунинг учун уни суратга олишга ҳар кимнинг ҳам юраги бетлай бермайди. Лекин Али бу жанрнинг уддасидан чиқа олишини кўрсатди. Тез орада «Ёр-ёр» деган янги комедия экранларга чиқди. Ёш режиссёр ўз олдига қўйилган вазифани уддалай олганини танқидчилар таъкидлаб ўтишди. Гап шундаки, «Ёр-ёр» ўзбек киноси тарихида яратилган иккинчи музикали комедиядир. Шунга қарамай, Али Ҳамроев асарни яратишга дадил киришди. Режиссёр сценарий автори Раҳмат Файзий билан бирга иштирок этувчи шахсларни — Муқимий номли театрнинг комик актёрларини олдиндан белгилаб чиқди. Шунинг учун фильм кўп жиҳатдан муваффақиятли бўлди.

«Ўзбекфильм» студиясининг режиссёри Али Ҳамроевнинг ижодий кўлами ҳақида бир икки асарга қараб ҳукм чиқариш қийин. Лекин бир нарса тушунарлики, унинг номи янги фильмларнинг титрларида ҳали неча марталаб кўринади. Ҳозир Али Ҳамроев «Оқ лайлаклар» деб шартли ном қўйилган сценарий устида ишламоқда. Алининг ижодий сирини очиб ўтирмаймиз, янги асарнинг экранга чиқишини тоқатсизлик билан кутамиз.

Элни кулдирадиган кишига не етсин. Ҳамроев эса, элни кулдиришга, вақтини чоғ қилишга интилмоқда. Ҳозиргача томошабин галдаги сеансдан кейин неча марталаб «отангга раҳмат» деди. Афсуски, бу гапни Алининг отаси Эргаш Ҳамроев эшитгани йўқ. Лекин ёш режиссёрнинг ютуғига отаси сингари қувонаётган кўпдан-кўп дўстлари бу гапни эшитмоқда...

«Оқ лайлаклар»га муштоқмиз ва Али Ҳамроевнинг ижодда баланд парвоз қилишини тилаймиз.

М. ЖАЛОЛОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

ЧОРВАЧИЛИК ҲАМ РЕНТАБЕЛ БЎЛАДИ

Бизнинг колхоз кўп тармоқли хўжалик. Унда пахта, картошка, сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштирилади. Хўжаликдаги сут-товар фермаси ҳали фойда келтирадиган тармоққа айланган эмас. Фақат ўтган йили фойда ҳам, зиён ҳам келтирмади.

Сут етиштиришдаги бу аҳволга бефарқ қараб бўлмайди. Ҳамиша биз қандай қилиб бу соҳани рентабел тармоққа айлантиришни ўйлар эдик. Бироқ поёнига етолмасдик. КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми чорвадорлар олдида турган бу муаммони ечиб бу соҳани ривожлантиришнинг аниқ йўлларини кўрсатиб берди.

Пахтакорларимиз, сабзавотчиларимиз, боғбонларимиз планларини ошириб адо этиб колхозга катта фойда келтирганликлари учун кўкракларини кериб юрадилар. Бироқ биз чорвадорлар гарчан планни ошириб бажарган бўлсак ҳам фойда келтираолмаганимиз учун хижолат бўлиб юрардик. Бу йил эса чорвадорлар хижолат бўлиб қолмайдилар. План ҳам бажарилади, фойда ҳам келтирилади. Мана шундай умид ва катта ишонч билан ҳозир чорвадорларимиз зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Сўнгра, сут-товар фермаси бу йилдан бошлаб хўжалик ҳисобида иш олиб бориш усулига ўтди. Чорвачиликдаги ходимларнинг моддий манфаатдорлигини кўзда тутмоқдамиз. Жумладан сут соғувчилар пландан ортиқ сут етиштирсалар, шу ортиқча етиштирилган маҳсулотнинг 50 процентини пул билан ўзлари оладилар. Бу тадбир чорвадорларни кўпроқ маҳсулот етиштиришга, астойдил ишлашга руҳлантириб юборди. Шунинг учун улар чорвачиликда янги иш методларини дадиллик билан жорий қилмоқдалар.

Масалан колхозимизда план бўйича минг бош қорамол бўлиши лозим. Ҳозир 1150 бош қорамол, шу жумладан 350 бош зотли сигир бор. Бу молларни ёзда боқиш учун 100 гектар ерга маккажўхори, 30 гектар ерга лавлаги экилган, 55 гектар ерда беда ўстиришяпти. Мана шу ишларни бошқариш учун 35 кишидан иборат комплекс чорвачилик бригадаси тузилди. Механизатор Умарали Шамсиев бошлиқ саккиз киши далада хашак тайёрлашяпти. Қолганлар сут соғиш, мол боқиш хашак ташиш каби ишларни бажаряпти. Уларнинг диққат эътибори бригада бўйича бу йил 712 тонна сут, 74,4 тонна гўшт етиштиришга қаратилган. **Комплекс чорвачилик бригадаси тузилиши ижобий натижалар бераяпти. Бригада аъзолари хашак, сут, гўшт етиштириш учун баравар курашмоқдалар. Зарур бўлган вақтларда ҳатто сут соғувчилар ҳам, мол боқувчилар ҳам ем-хашак тайёрлаш ишларига ёрдамлашиб келмоқдалар. Илгари бундай қилинмас эди.**

Сут етиштириш ҳозир ўтган йилга нисбатан кўпайиб бораяпти. Ўтган йили олти ойлик сут тайёрлаш плани бу маҳалда 104 процент бажарилган эди. Бу йил 110 процент қилиб адо этилди, ўтган йилга нисбатан 80—90 тонна кўп сут етиштирилди, демакдир. Бригаданинг 55 гектар ердаги бедаси сигирларни кўк хашак билан таъминлаётган бўлса, колхоздаги 266 гектар эски ва 44 гектар ердаги янги беда ўрилиб қиш учун ғарам қилинаяпти. Ҳозиргача 450 тонна беда жамғариб қўйилди.

Илғор сут соғувчилардан Санобар Тошмуҳамедова, Клава Скрахпуская, Мўътабар Мадиёрова сингари ўртоқлар 18—20 бош сигирдан ҳозиргача 20—21 тоннадан сут соғдилар. Сут соғадиган «Арча» установкасида ишловчи Тўғонбой Есенбоевнинг бир ўзи 110 бош сигир соғаяпти.

Ҳар бир сигирдан план бўйича 2200 килограммдан сут соғиб олиш лозим. Лекин 200 бош сигир бир йилда 2500—3000 килограммдан сут бераолиши ҳозирданоқ аниқ бўлиб қолди. Бу фактларга суяниб ишонч билан бу йил бригадамиз зарар етказишдан чиқибгина қолмай колхозга фойда ҳам келтирадиган тармоққа айланади, деб дадил айтаоламиз.

Март Пленумидан кейин колхозимизда чорвачиликка яна катта эътибор берилабошлади. Сигирлар сонини кўпайтириш, мўл-кўл сут маҳсулоти етиштириш, сигирхонадаги қўл меҳнатини камайтириш, механизмлардан кўпроқ фойдаланиш каби чоралар кўрилмоқда. Бизда тўртта сигирхона бор эди, 200 бош сигир сиғадиган янги сигирхона битиш олдида турибди. Тўрт қатор сигир боғлайдиган бу янги бинода кўп ишлар механизация воситаси билан бажарилади. Қўл меҳнати кескин қисқаради. Молхонадан чиққан ахлатлар махсус трубалар орқали ташқарига оқиб чиқиб кетаверади. Бу шубҳасиз маҳсулот таннархини арзонлаштиришга ёрдам беради, сигирхонани ҳамиша озода сақлашни таъминлайди.

Комплекс чорвачилик бригада аъзоларининг руҳлари баланд, ҳимматлари зўр. Она ватанга мўл-кўл чорва маҳсулотлари етказиб бериш ҳаракатидалар.

О. МАҲАМАДАЛИЕВ,
Оржоникидзе районидаги «Правда» колхози комплекс чорвачилик бригадасининг бошлиғи.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ЯНГИ ГАЗ КОНИ

УФА. Урал тоғи ён-бағрида янги табиий газ кони топилди. 2840 метр чуқурликдан «зангори ёқилғи» фонтани отилиб чиқди.

Бу кон Бошқирдистон территориясида топилган учинчи табиий газ районидир.

ТУНДРА ЛИБОСИНИ ЎЗГАРТИРМОҚДА

ПАЛАНА (Коряк миллий округи). Зумрад либос кийган тундра яшариб кетди. Буғучи коряклар совхоз подаларини ёзги яйловларга ҳайдай бошладилар.

Ҳозирги вақтда миллий округ хўжаликларида 200 мингдан кўпроқ буғу бор. Гўштга боқиладиган махсус подалар машҳур чорвадорларга бириктирилган. Буғуларни яйловга олиб чиқиш маршрутлари пухта ишлаб чиқилди. Буғучилар учун озиқ-овқат маҳсулотлари, нам ўтказмайдиган кийим-кечак, ўтовлар, дори-дармонлар олиб келинди.

«ЯШИЛ ДОРИХОНА»

ХМЕЛЬНИЦКИЙ. Каменец-Подольский районидаги Оржоникидзе номли совхоз — мамлакатдаги энг йирик «яшил дорихона»дир. Ҳозир хўжалигида дори тайёрланадиган ўсимликларни йиғиштириб олиш айни авжида. Доривор ва далмат майчечаги, ялпизлар терила бошланди, кукнор, беладонна ва бошқа ўсимликлар пишиб етилмоқда. Йиғиштириб олинган ҳосил махсус қуритиш камераларида қайта ишланмоқда.

Совхоз доривор ўсимликлар етиштиришга ихтисослаштирилмоқда. Бу ерда фармацевтика саноати учун зарур бўлган гуллар ва ўтларнинг ўнлаб турлари экилмоқда, хўжаликнинг майдони 2,5 минг гектарга тенг.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИГА САЁҲАТ

ГЕЙЗЕРЛАР ВОДИСИ (Камчатка области). Машҳур гейзерлар водисига дастлабки туристлар келишди. Юзлаб кишилар Камчатка ўлкасининг ана шу ўзига хос табиатли жойи билан биринчи марта танишмоқдалар. Туристлар бу ерда семячик лимани узра тонг отишини кутиб оладилар, океан шовқунига қулоқ соладилар. Қояларнинг жимжимадор шакллари, йил бўйи ёввойи оққушлар сузиб юрадиган зангори иссиқ кўллар бир умр эсда қолади.

Ленинград, Петрозаводск, Иркутск ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан келган туристлар бу ерда икки ҳафта саёҳатда бўлиб, ҳордиқ чиқарадилар. (ТАСС).

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Магазин харидорлар билан гавжум. Сотувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Ҳар ким ўзи хоҳлаган нарсани харид қиляпти.

Мана, харидор З. Тешабеков ҳам навбати келиб, сотувчи Н. Чепенкога рўбарў бўлди.

— Сизга нима керак?

Харидор унга чек узатди:

— Менга 5 пачка кўкчой, 28 тийинлигидан, уч кило конфет, анави 1 сўм 60 тийинликдан, берсангиз.

Сотувчи харидорнинг олдига беш пачка чой думалатди-да, конфет тортишга киришди.

— Қоғозга ўраб беролмайсизми?

— Қизиқ экансиз-ку, ҳар нарсага ишлатаверса, дунёда қоғоз қоладими! Хушласангиз шу, бўлмаса пулингиз чўнтагингизда.

Шу пайт харидор сотувчининг қўли тарози тагида ўрмалаётганини кўриб қолди.

— Ия, нима қилаяпсиз?

— Нима қилардим, сизга конфет тортаяпман, кўриб турибсизку.

— Тарози тагига нима қўйдингиз?

— Туш кўраяпсизми, яхши йигит...

Харидор тортиниб ўтирмади. Торозининг тагини кўрмоқчи бўлувди, Чепенко эпчиллик қилиб, қоғозга ўроғлиқ бир нарсани чеккага улоқтирди. Тортилган конфетни эса атайлаб сочиб юборди. Айбини яширмоқчи бўлди. Кейин маълум бўлишича, ҳалиги нарса 300 граммча келадиган темир парчаси экан.

Бу, пойтахтнинг Ленин кўчасидаги 15-озиқ-овқат магазини сотувчиси Нина Чепенко билан ягона бўлган кўнгилсиз воқеа эмас. Унинг харидорлар ҳақига хиёнат қилаётгани, улар билан қўпол муносабатда бўлаётгани ҳақида редакция фақат З. Тешабековдангина эмас, бошқа харидорлардан ҳам шикоят хати олди.

Ана шу ташвишли сигнални зудлик билан Киров райпищеторги директори вазифасини бажарувчи ўртоқ В. Жемеречкинга маълум қилдик. Куни кеча ундан жавоб келди.

«Шикоят хати магазин коллективининг умумий йиғилишида муҳокама қилинди, — деб ёзади ўртоқ Жемеречкин. — Сотувчи Нина Чепенко қилмишига яраша жазоланди. У ишончни оқлай олмаганлиги, совет савдоси қоидасини қўпол равишда бузганлиги учун ишдан бўшатилди. Магазинда бундан кейин ана шундай хунук фактлар содир бўлмаслиги учун конкрет тадбирлар белгиланди. Н. Чепенкони ишдан бўшатиш тўғрисидаги буйруқ ҳозир райпищеторгга қарашли ҳамма савдо точкалари коллективларининг умумий йиғилишларида ишлаб чиқилмоқда».

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИНИНГ ГИГАНТИ

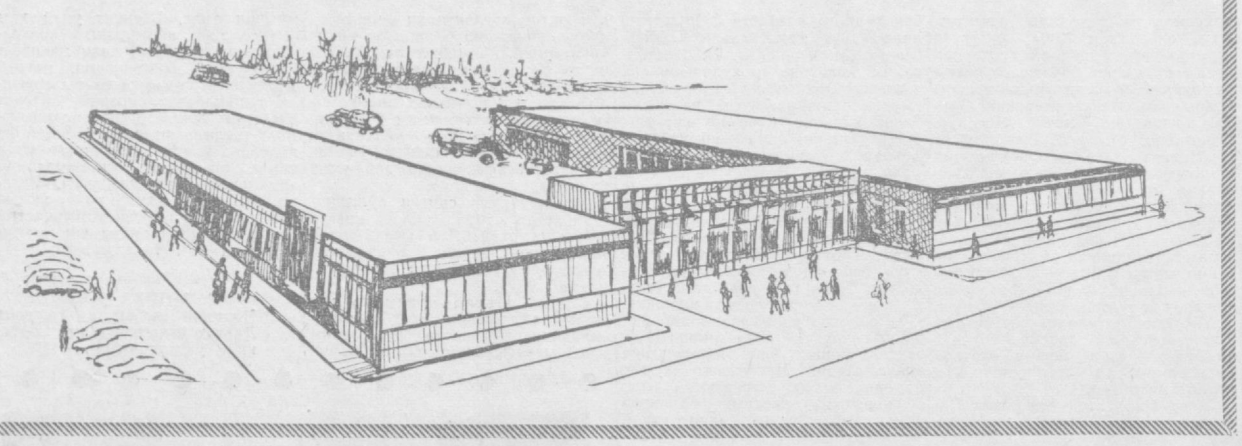

Қаршингизда кенг, ойнадор бинони кўриб турибсиз. Чилонзор массивида қад кўтарадиган озиқ-овқат корхоналари комплекси келгусида ана шундай кўринишга эга бўлади.

Келинг, 12 гектардан ортиқ майдонни эгаллайдиган ана шу корхона бўйлаб саёҳат қиламиз. Улкан корпуслардан бирига сут комбинати жойлашган. У энг янги автоматлар ва агрегатлар билан жиҳозланган бўлиб, бир кунда 150 тонна маҳсулот ишлаб чиқаради. Бу ерда шиша ва қоғоз пакетларда сут, узоқ муддат сақлаш учун тайёрланган сут маҳсулотлари, кефир, қатиқ, простаквашa, сузма, қаймоқ, болалар учун ионид сут ишлаб чиқарилади. Шу ернинг ўзида 2 минг тонна маҳсулот кетадиган холодильник ўрнатилган.

Иккали корпусдан ҳар бирининг узунлиги 300 метр, кенглиги 72 метр келади. Сут комбинатига ёнма-ён иккита корхона — макарон фабрикаси ва нон-кондитер комбинати жойлашган.

Макарон фабрикасига ўтайлик. Бу ерда маҳсулотларни тайёрлашнинг ҳамма жараёнлари автомат машиналар ёрдамида бўлади.

Макарон фабрикаси ёнида кунига 65 тонна ҳилма хил ассортиментдаги маҳсулотлар тайёрловчи нон-кондитер комбинати жойлашган. Иккита ишлаб чиқариш корпуси ўртасида уч қаватли ягона маъмурий бино бор.

Ҳозир бу гигант корхона лойиҳаси устида тўртта институт: Москвадаги «Гипромолпром», «Цниипромзданий», Тошкентдаги «Средазгипропром» ва «Узгипротяжпром» инженерлари ижодий ҳамкорликда ишламоқдалар.

М. МАХМУТОВ.

Суратни Н. Меламед чизган.

ЕР куррасида

АГРЕССОРЛАР, ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!

ВДР БОШ МИНИСТРИНИНГ ФАРМОНИ

ХАНОЙ, 8 июль (ТАСС). Вьетнам Информация Агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри «америка агрессиясига қарши курашувчи ёш кўнгиллилар бригадаси»ни тузиш тўғрисида буйруқ чиқарди.

Бу фармонда бундай дейилади: америка империалистлари Жанубий Вьетнамга қарши урушда тобора кўп мағлубиятга учраётганлиги муносабати билан АҚШ Шимолий Вьетнамга қарши агрессив урушни кучайтирмоқда ва кенгайтирмоқда. АҚШ бу билан иқтисодий қурилиш ва миллий мудофаа вазифаларини бажаришда қийинчиликларни вужудга келтирмоқда. Бундай шароитда, деб таъкидланади фармонда, сиёсий жиҳатдан онгли бўлган ва душманга қарши курашдагина эмас, балки ишлаб чиқаришда ҳам интизом ва мардлик намуналарини кўрсатадиган ишчи ёшларнинг бригадасини тузиш зарур.

2 САМОЛЁТ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 8 июль (ТАСС). Америка авиацияси кеча Ха-Тинь вилоятининг аҳоли яшайдиган пунктларига ҳужум қилган вақтда, Вьетнам Халқ армиясининг қисмлари «F-105» типидаги икки реактив самолётни уриб туширдилар. Ҳар иккала самолётнинг учувчилари ҳалок бўлди, деб хабар беради Вьетнам Информация Агентлиги.

Шундай қилиб, деб таъкидлайди агентлик, 1964 йилнинг август ойидан буён Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида американинг жами 369 самолёти уриб туширилди.

ПАРТИЗАНЛАР ҲАРАКАТИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 июль (ТАСС). Жанубий Вьетнам партизанлари Контум шаҳри яқинидаги сайгонлик қўшинларнинг район штабини бугун миномётлардан ўққа тутдилар. Ассошиэйтед пресс агентлигининг мухбири ана шу ҳақда хабар бериб, марказий вьетнамда стратегик жиҳатдан муҳим пункт бўлган Контум Жанубий Вьетнам ватанпарварлари кеча ишғол қилган Дак-То район марказидан атиги 32 километр нарида жойлашгандир.

АЛОҚА МИССИЯСИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ХАНОЙ, 8 июль (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: америка денгиз пиёда солдатларидан яна 8 минг киши Да — Нангга туширилиши муносабати билан вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси кеча вьетнамдаги кузатувчи ва контрол қилувчи халқаро комиссияга норозилик хати юборди.

БИРЛИККА ДАЪВАТ

ЛОНДОН, (ТАСС). Жанубий Африка коммунистик партияси жаҳондаги барча антиимпериалистик кучларни «империалистларнинг ҳар қандай авантюраларига зарба бериш, халқларнинг озодлик, мустақиллик ва тинчлик йўлидаги интилишини кучайтириш ва инсониятнинг бундан кейинги тараққиётида янги ташаббус кўрсатиш»га чақирди.

«Марказий Комитет Коммунистик ва ишчи партияларнинг шу йил март ойида ўтказилган маслаҳат учрашуви эълон қилган баёнотни қараб чиқиб, марксчи-ленинчи партияларнинг янги халқаро кенгашининг имконият бўлиши биланоқ чақирилишини қўллаб-қувватлаганлигини билдиради».

БЕҲУДА ЧИРАНИШЛАР

ЛОНДОН, 8 июль (ТАСС). Буюк Британия компартиясининг бош секретари Жон Голлан бундай деди: «Вьетнамда америка агрессиясининг кенгайиб бораётганлиги бутун дунёда тинчлик ишини беқиёс даражада хавф остида қолдириши мумкин.

Жон Голлан кеча Лондондаги кэкстон-холл залида ўтказилган митингда нутқ сўзлади. Буюк Британия коммунистик партиясининг яқинда вьетнамга бориб келган делегацияси бу митингда партия аъзоларига ҳисоб берди.

Буюк Британия компартиясининг бош секретари делегация аъзоларининг Вьетнам Демократик Республикаси раҳбарлари билан учрашувлари тўғрисида гапирди.

Делегация аъзолари Жанубий Вьетнамдаги озодлик ҳаракатининг раҳбарлари билан ҳам учрашдилар. Улар демократик коалицион ҳукуматни тузиш, бетарафлик, ер ислоҳотини ўтказиш ва мамлакатни эркин музокаралар олиб бориш асосида бирлаштириш сиёсатини ўтказиб келмоқдалар. Бу сиёсат «Гитлерни ўзи учун идеал деб ошкора эътироф этган Сайгондаги сўнгги қўғирчоқ»нинг позициясига тамомила зиддир. Вьетнамнинг шимолида ҳам, жанубида ҳам шундай қатъий фикрни изҳор қилмоқдалар: америкаликлар Вьетнамдан чиқиб кетмагунча ва Женева битимларининг шартлари бажарилмагунча ҳеч қандай тинчлик бўлиши мумкин эмас.

Голлан бундай деди: делгациянинг қилган сафари унинг аъзоларида шундай ишонч туғдирдики, америка авиациясининг Вьетнамдаги ҳужумлари жиноий ҳужумгина бўлиб қолмай, балки бундан ҳеч қандай натижа ҳам чиқмайди, бу ҳужумлар мамлакатнинг жанубидаги аҳволга ҳеч қандай таъсир кўрсата олмайди.

ХЕЛЬСИНКИДАГИ КОНГРЕССДА ҚАТНАШМОҚ УЧУН

Совет жамоатчилигининг делегацияси тинчлик, миллий мустақиллик ва қуролсизланиш учун курашга бағишланган жаҳон конгрессида қатнашмоқ учун 8 июлда Москвадан Хельсинкига жўнаб кетди.

Таниқли совет жамоат арбоби, ёзувчи А. Е. Корнейчук бошчилигидаги бу делегация составида академиклардан И. Н. Векуа, Е. М. Жуков, Е. К. Федоров, СССР Фанлар Академиясининг корреспондент аъзолари А. М. Кузин, В. М. Чхиквадзе, СССР медицина фанлари академиясининг президенти Н. Н. Блохин, ёзувчилардан Б. Полевой, Н. Тихонов, И. Эренбург, М. Турсунзода, космонавт учувчи В. В. Николаева-Терешкова, нобель мукофотининг лауреати, профессор Н. Г. Басов, тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг масъул секретари М. И. Котов ҳамда совет жамоатчилиги кенг доираларининг намояндалари бўлган бошқа арбоблар бор. (ТАСС).

ҲАРБИЙ ИҒВОГАРЛИКЛАР

ГАВАНА. (ТАСС). Доминикана Республикасидаги аҳвол яна кескин тус олди. Санто-Домингода оккупациячи қўшинларнинг бўлинмалари 6 июлда конституциячиларнинг позицияларига икки марта ҳужум қилдилар.

Яраш тўғрисидаги битимлар бузилганлиги муносабати билан Доминикана Республикасининг муваққат президенти Кааманьо, иғвогарлик мақсадида қилинган ана шу ҳужумлар халқни чўчитишни кўзда тутади, деди.

БИРМА РЕВОЛЮЦИОН КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ЛОНДОН, (ТАСС). Бирма Революцион Кенгаши Бирмада чет тилларни ўрганиш учун баъзи мамлакатлар томонидан ташкил этилган мактабларни ёпиш тўғрисида қарор қабул қилди. Жумладан, америкаликлар очган мактаб (бу мактаб АҚШ информация хизмати ёрдамида иш кўриб келган эди) ва ғарбий герман мактаби ёпилди.

Рейтер агентлигининг хабар беришича, ўтган йили Бирмада чет тиллар институти ташкил этилганлиги сабабли, революцион кенгаш шу қарорни қабул қилган.

ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТ МУДДАТИ

ЖОРЖТАУН, (ТАСС). Британия Гвианаси ҳукумати фавқулодда ҳолат муддатини уч ойга узайтирди. Министрлар кабинетининг тавсиясига мувофиқ, губернатор Ричард Льюит кеча шу тўғридаги буйруқни имзолади.

Ўтган йили ҳокимият тепасида турган халқ — прогрессивчилар партияси аъзоларидан 34 киши, шу жумладан бош министр ўринбосари Бриндли Бэнн ва қонун чиқарувчи мажлиснинг аъзолари қамоққа олинганидан кейин, Англиянинг ана шу мустамлакасида ўтган йили июнь ойида губернаторнинг буйруғига мувофиқ, фавқулодда ҳолат жорий қилинган эди.

ЭКВАДОР ХУНТАСИ РЕПРЕССИЯ ЧОРАЛАРИНИ КЎРМОҚДА

ГАВАНА, (ТАСС). Пренса Латина Агентлиги хабар беради: Эквадор ҳарбий хунтаси Гуаякиль шаҳрига ҳарбий бўлинмалар юборди. Айни вақтда бу хунта Гуаякилдаги ҳамма ўқув юртларини шу ҳафтанинг охиригача ёпиб қўйиш тўғрисида фармойиш берди. Хунта шаҳар аҳолисининг, шу жумладан студентларнинг ҳукуматга қарши намойишларига чек қўймоқчи бўлади. Бу намойишлар мамлакатда конституцион тузумни тиклаш учун кураш шиори остида ўтмоқда.

КОНГОДА АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК, 8 июль (ТАСС). Қўзғолончиларнинг талайгина кучлари Шимолий Конгонинг катта қишлоқ районларини ўз қўлларида ушлаб турибдилар. Юнайтед пресс интернэйшнл агентлиги мухбирининг Леопольдвилдан хабар беришича, қўзғолончилар муҳим сув йўллари ва қуруқликдаги коммуникацияларда ҳарбий операцияларни давом эттирмоқдалар.

Леопольдвиль қўшинлари ва оқ сотқинлар отрядлари қуролярoғларининг кўплигига ва авиациянинг мадад бериб туришига қарамай, Акети ва Бумба шаҳарлари атрофида қўзғолончиларнинг қаршилигини бостира олмаётирлар.

Стэнливилнинг ғарби-шимоли ва шарқи-жанубида, жумладан, Бута ва Пуниа шаҳарлари яқинида (Маньема вилояти) жанглар давом этмоқда.

Конгонинг марказий районларида, хусусан Квилу вилоятида уруш ҳаракатлари қандай бораётганлиги тўғрисида ҳозирча ҳеч қандай хабар олингани йўқ. Квилу вилоятида Лумумба ҳукуматидаги собиқ маориф министри Пьер Мулеле қўзғолончи армия отрядларига раҳбарлик қилмоқда.

АМЕРИКА ҲАРБИЙ ЗАВОДИДА ЁНҒИН

НЬЮ-ЙОРК, 8 июль (ТАСС). ЮПИ агентлиги хабар беради: Шимолий Каролина штатидаги Ашвилл шаҳри яқинида жойлашган махфий ҳарбий заводда ёнғин чиқди. «Амкел пропалшн компани» фирмасига қарашли бўлган бу заводда реактив самолётлар ва ракеталар учун ёқилғи ишлаб чиқарилади. Маъмурлар портлаш рўй беришидан хавфсираб, заводдан икки миля радиусда жойлашган уйлардаги аҳолини кўчирмоқдалар. Тасдиқланмаган маълумотларга қараганда, бир неча ишчи ярадор бўлган. Матбуот вакиллари завод районига қўйилмаётир. Гражданн мудофаасининг отрядлари, ўт ўчирувчилар ва қутқариш отрядлари ўша ерга юборилди.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ОТА МЕРОС

Улмас акага монтёрлик касби ота мерос бўлиб қолган. Унинг отаси уруш бошланган йили ҳамма қатори Ватан ҳимоясига отланар экан, ўғлига:

— Ўзгаларнинг хонадонини нурафшон қилиш катта бахт, ўғлим. Менинг касбим сенга мерос бўлиб қолсин, — деган эди.

Отанинг насиҳатими ёки ёшлик ғурурими Улмасда монтёр бўлиш иштиёқини уйғотди. Аввалига у монтёрларга ёрдамчи бўлиб ишлаб юрди. Кейинчалик мустақил ишга ўтганида қанчалик севинганини билсангиз эди.

Улмас Даминовни «Москва» колхозида ҳамма ҳурмат қилади.

Колхоз раиси Ч. Жўраев Даминов ҳақида шундай деди:

— Уни монтёр десак камлик қилмасмикан. Приёмниклар-у, телевизор, дазмол, плиталарни йўл-йўлакай тузатиб кетаверади. Колхозчиларимиз приёмник, телевизорга ўхшаш оғир буюмларни тузатиш учун устахонага қатнаб юришмайди. Йўлма-йўл кўрганингиз фермадаги, шийпонлардаги, гараждаги телефонларни ҳам Улмас ўрнатган. Ҳа, унинг қўли гул, ҳарқанча мақтасак арзийди.

Н. МИРШАРИПОВ,

Янгийўл райони, «Москва» колхози.

КОЛХОЗНИНГ БИР КУНИ

Яқинда Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозида колхоз маданий ҳаётининг бир куни ўтказилди. Маданият уйи ҳузурида ташкил этилган бир йиллик бичиш-тикиш, ҳаваскорлик тўгаракларининг кўриги бўлиб ўтди. Тикувчилик тўгарагига 35 киши қабул қилиниб, улар шу колхознинг хотин-қиз меҳнаткашларидан иборат эди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти буларга, қулай шарт-шароитлар яратиб берди. Бир неча тикув машиналари сотиб олинди. Бир йил ичида хотин-қизлар ҳунарли бўлиб, бичиқчи деган гувоҳномани олишди.

Ўша куни тўгарак қатнашчилари тиккан хилма-хил хотин-қизлар, эркаклар кўйлаклари виставкаси ташкил этилди. Болалар кийимлари ҳам намойиш қилинди. Колхозчилардан Зулфия Назарматова, Р. Олимхўжаевалар тиккан кийим-кечаклар кўпчиликка манзур бўлди.

Бундан ташқари колхозда ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгарагига 50 дан ортиқ колхозчи ёш санъаткор аъзодир. Уларнинг программаси жуда хилма-хил. Халқ чолғу ансамбли куйлари, рақслар, жозибали қўшиқлар колхозчилар учун севимли бўлиб қолган.

Колхоз бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари ҳам ўз санъатларини кўрикдан ўтказдилар. Колхознинг бир куни иштирокчиларига катта программада концерт қўйиб беришди. Энди улар Москвага — Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига жўнаб кетишади.

Украинага—гастролга

Р. М. Глиер номидаги музикачилар мактаб интернатининг ёш санъаткорлари ўтган йили Болтиқбўйи республикаларига гастролга борган эдилар. Ёш санъаткорларнинг куй ва қўшиқлари, рақсларини қардошлар ҳалигача унутмайдилар.

Бу йил глиерчилар Украинага сафарга чиқдилар. Мактаб-интернатнинг 90 ёш санъаткори гастролга жўнаб кетди. Ф. М. Мирусмонов бошчилигидаги ўзбек халқ чолғу оркестри концерт группаси, консерватория доценти Р. Л. Фелициант раҳбарлигидаги торли оркестр қатнашчилари қардош республиканинг турли шаҳар ва қишлоқларида бўладилар.

Бир ойлик гастроль давомида ёш санъаткорларнинг кенгайтирилган программаси намойиш қилинади. Программага Болтиқбўйи республика халқларининг куй ва қўшиқлари, украин ашула ва рақслари ҳам киритилган.

КИНОҲАВАСКОРЛАР ИЖОДИ

Бундан бир неча йил олдин республика профессионал-техника билим юртлари маданият уйида ҳаваскорлар киностудияси ташкил этилган эди. Унга «Трудфильм» деб ном берилган.

«Трудфильм» ўз ижодий фаолияти давомида бирнеча оригинал асарлар яратди. Буларнинг кўпи профессионал-техника билим юртлари студентларининг жўшқин ҳаётига бағишланган. Улар жойларда катта қизиқиш билан томоша қилинмоқда.

Ҳаваскорлик киностудияси яратган «Оловли орол вакиллари» деган фильм «Трудфильм»га шуҳрат келтирди. Бу фильм Москвада ўтказилган кино ҳаваскорларининг Бутуниттифоқ кўригида намойиш қилинди. У юқори баҳо олди.

Ҳозир киностудияда 30 га яқин кино ҳаваскор шуғулланмоқда. Улар шаҳар профессионал-техника билим юртининг студентларидир. Улар учта съёмка группасига бўлинган.

Ҳар бир группа маълум ишлар билан машғул. Биринчи группа сатирик фильм яратиш билан шуғулланса, иккинчиси ўлкамиз манзараларини суратга олади. Сценария ишлари билан эса учинчи группа шуғулланади.

Киноҳаваскорлар шу йилнинг ўтган ойлари ичида ҳам самарали ижодий меҳнат қилдилар. Студия янги суратга олган «Тошлар емирилаётган жойда» деган фильми билан учинчи Бутуниттифоқ кўригига қатнашди. Бу асарга учинчи даражали диплом берилди.

Шунингдек, «Уларни Ватан кутади» номли фильм республика кўригида юқори баҳо олди.

«Трудфильм» Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги муносабати билан Москвада ўтказиладиган тўртинчи Бутуниттифоқ кино ҳаваскорлари кўригига пухта ҳозирлик кўрмоқда.

А. АБДУАЛИЕВ.

ЯНГИ СТАДИОН

Бўка райони марказида 5 минг кишига мўлжалланган янги стадион қурилди. Стадион асосан жамоатчилик кучи билан қурилди. Стадионда футбол, волейбол, баскетбол, енгил атлетика ва бошқа спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказиладиган махсус майдонлар ҳам бор.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ДИЗЕНТЕРИЯДАН САҚЛАНИНГ

Ноз-неъматларнинг тўкин-сочин фасли бошланди. Колхоз далалари ва боғларидан келтирилган ширин-шарбат олча-олхўри, олма, ўрик, помидор, бодринг сингари мева ва сабзавотлар пойтахт меҳнаткашларини мамнун қиляпти. Бу жуда яхши. Аммо, бозорларда озодагарчиликка, санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинмаслиги ва мева-чеваларни ювиб истеъмол этилмаслиги туфайли баъзан ҳар хил юқумли касалликлар ҳам учраб турибди. Ана шундай касалликлардан бири дизентерия (ич буруғи)дир.

Дизентерия касаллиги, микроскоп орқали кўриш мумкин бўлган майда тирик организм (микроб)ларнинг инсон организмига кириши натижасида пайдо бўлади. Бу микроблар тўрт турдаги таёқчасимон шаклда бўлиб, улардан бирини биринчи марта рус ҳарбий врачи А. В. Григорьев аниқлаган.

Дизентерия бактериялари кўп шароитда узоқ муддат ўз ҳаёти ва фаолиятини сақлаб қолади. Озиқ-овқат маҳсулотлари, идиш-товоқ айниқса сут, нон, сабзавот, ҳўл мевалар микроб учун жуда қулай шароитдир.

Бу микроблар беморларнинг ахлатида ва кийимларида, кўрпа, чойшаб, сочиқ, идиш-товоқларида жуда кўплаб учрайди. Ёзнинг иссиқ кунларида улар кўл ва ариқ сувларида ҳам кўпаяди.

Пашша кўп жойда эса бу касаллик тез тарқалади. Ифлос ва қаровсиз ҳожатхона, ахлат босган ҳовли, тозаланмайдиган молхоналарда ёз кунлари пашша айниқса кўп болалайди. Беморларнинг идиш-товоқларига қўнган, ифлос жойларда учиб-қўниб юрган пашша қанотлари ва оёқларида микроб илаштириб усти очиқ қолган озиқ-овқатларга қўнади-да, касаллик микробларини унда қолдиради. Натижада соғ кишиларга ҳам касал тарқалаверади.

Дизентерия микроблари физик ва кимёвий таъсирларга узоқ бардош беролмайди. 60 градусли температурада, тик қуёш нури таъсирида 30 минутда ҳалок бўлади.

Дизентерия микроби шу касал билан оғриган кишилардан, гарчи улар тузалган бўлса ҳам, нафас орқали ўтаверади. Шунингдек, бу микроблар соғ кишилар организмига сув, озиқ-овқат, ҳўл мева, сабзавотлар орқали ҳам ўтиб, йўғон ичакда яшаш учун ўзига қулай шароит топади.

Микроблар йўғон ичакнинг шиллиқ қаватини яллиғлантиради, сўнг ўзидан кўпайиб, яралантиради, заҳар чиқаради. Микробдан чиққан заҳар қон орқали бутун организмга тарқалади ва нерв системаси фаолиятига қаттиқ таъсир этади.

Дизентерия микроби организмга ўтгач, 3 ёки 7 кундан кейин касаллик белгилари пайдо бўла бошлайди. Киши ўзини лохас сезади, бироз иссиқ чиқаради. Қорин қулдирайди, оғрийди, ич буриш бошланади.

Дизентерия билан оғриган киши касалликнинг оғир ва енгил кечишидан қатъий назар, касалхонада ётиши ёки врачлар назоратида даволаниши шарт. Акс ҳолда бу касаллик узоқ муддат давом этадиган сурункали касал шаклига ўтиши мумкин.

Шунинг учун ич суриш ҳодисалари рўй берган онда дарҳол врачга мурожаат қилиш зарур. Бу чора беморнинг тўғри даволанишини таъминлайди ва касаллик тарқалишининг олдини олади.

Беморни касалхонага жўнатишга қадар беморга алоҳида идиш, товоқ, сочиқ, ўрин-кўрпа, иложи бўлса алоҳида уй ажратиш лозим. Маълумки, дизентериянинг олдини олишда қўлни ювиб туриш катта аҳамиятга эга. Шунинг учун киши ўзининг соғлигидан қатъий назар, ҳожатхонага боргандан сўнг, айниқса овқатланиш олдидан қўлини совунлаб ювиши даркор.

Юқорида айтганимиздек, ариқ, кўл, қудуқ сувлари кўпинча дизентерия микроблари билан зарарланган бўлади. Бинобарин бу сувларни, албатта қайнатиб ичиш керак.

Магазин, ошхона ва уйларда озиқ-овқат молларини, тайёр овқатларни пашшалар кирмайдиган қилиб сақлаш лозим. Ниҳоят, пашшани қириш—бунинг учун ёпишқоқ қоғоз, дуст ва бошқа ҳар хил воситалардан фойдаланиш керак.

Бозорларда ва магазинларда сотилаётган хилма-хил ширин-шарбат мевалар, айниқса сабзавотлар кўпинча дизентерия микроби билан зарарланган бўлади. Уларни ювмай истеъмол қилиш натижасида касаллик кўп тарқаляпти. Бунинг олдини олиш учун барчамиз санитария ва гигиена қоидаларига риоя қилишимиз лозим. Шаҳар, қишлоқларимиз, ҳовли, кўча ва турар жойларимизнинг озода бўлиши эса дизентерия касаллиги тарқалишининг олдини олади.

А. ШАРИПОВ,

республика санитария маорифи уйининг бош врачи.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

10 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ОЛМАОТА ТЕЛЕСТУДИЯСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ

18.05 — **Лойиҳалар ҳаётга одим ташлайди** (телерепортаж), 18.30 — **Концерт**, 19.00 — **Актуал камера кўрсатади**, 19.30 — **Буратино театри** (кичкинтойлар учун), 19.50 — **Тоғда бир кун** (мактаб ўқувчилари учун), 20.05 — **Шанба калейдоскопи**, 20.50 — **Ҳайвонот оламида**, 21.10 — **Куражмомо ва унинг болалари** (Омск драмтеатри спектакли), 23.30 — **Сўнгги ахборот.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — **Андижон область Охунбобоев номли муздрамкомедия театри гастроллари** — 10/VII да **Нодира**, 11/VII да **Кимга тўй, кимга аза.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/VII да **Трубадур.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Улуғ Ватан уруши — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 9 яримда).

Авария — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да).

Байжу Бавра — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Максим Перепелица (эрталаб соат 10 да). **Эрлар гурунги** (кундуз соат 12, 4, кеч 6 ва 8 да). **Жоао Корраль сири** (кундуз 2 ва кеч 9.45 минутда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Юринглар, айёрлар! — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Париж сирлари — «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 9 да).

Даҳшатли тунлар — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кеч 8.40 ва 10-10 минутда).

Компаньерос — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9 да бошланади)

Жосус билан учрашув — «ФЕСТИВАЛЬ».

Эрлар гурунги — КАФАНОВ номли.

Байжу Бавра — НАВОИЙ номли, ПУШКИН номли.

Авария — «ВАТАН».

Кимсиз, доктор Зорге? — «1 МАЙ».

Синов муддати — «УДАРНИК».

Ўрмондан ўтган йўл (кеч соат 9 да). **Асосли далил** (кеч 10.45 минутда) — ТЕЛЬМАН номли.

1-«СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИГА

инженерлар: механиклар, қурувчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Олмалиқ шаҳар, Энгельс кўчаси, 48-уй.

Тошкент шаҳридаги

ТЕХНИК ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ БЮРОСИГА

техниклар: қурувчилар, топографлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: А. Тўқаев кўчаси, 28-уй, Телефон 3-24-17.

Максим Горький кўчаси, 45-уйда турувчи **Дилярам Баязитова**нинг шу уйда турувчи Юрий Иванович Горновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Каттабоғ кўчаси, 1-уйда турувчи **Мапура Зокировна Ортиқова**нинг шу уйда турувчи Замир Қорабоевич Ортиқовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Олмазор кўчаси, 1-уйда турувчи **Собир Носиров**нинг Конституция кўчаси, 11-уйда турувчи Насиба Ҳакимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Оқтепа массив, 43-уй, 11-квартирада турувчи **Қаюм Шокиров**нинг Тихорецк шаҳар, Московская кўчаси, 190-уйда турувчи Эмма Ивановна Шокировадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Куйбишев қишлоқ советидаги «Коммунизм» колхозида турувчи **Акром Ёқубов**нинг шу колхозда турувчи Мастура Ёқубова (Жамолова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02129. Индекс 64969. Нашр. № 1800.